

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

HUNGARIAN APPLIED ARTS

2018/8

SZABÓ Verona: Zúzmara | Verona SZABÓ: Hoarfrost | 2012

Fotó: Oravecz István

TARTALOM

- 2 **Köszöntő** (*Simonffy Szilvia*)
.....
- 4 **Érett korban**
25 éves a Magyar Iparművészet folyóirat
(*Dvorszky Hedvig*)
.....
- 12 **Sokfajta műfaj, sokféle képesség**
Beszélgetés Sára Ernő tervezőgrafikus-művésszel,
a Nemzeti Kulturális Alap Iparművészet
Kollégiumának vezetőjével (*Sándor L. István*)
.....
- 20 **Virtuális kiállítás**
Válogatás a Magyar Iparművészet jubileumának
tiszteletére (*Összeállította: Fekete György,
Scherer József, Simonffy Szilvia*)
.....
- 54 **Hírek**

CONTENTS

- 2 **Editorial greetings** (*Szilvia Simonffy*)
.....
- 4 **Maturity**
25 years of the journal Magyar Iparművészet/
Hungarian Applied Arts (*Hedvig Dvorszky*)
.....
- 12 **Multiple skills across different genres**
An interview with graphic designer Ernő Sára,
Chairman of the College of Applied Arts of the
National Cultural Fund of Hungary
(*István Sándor L.*)
.....
- 20 **Virtual exhibition**
A selection commemorating the jubilee of
Magyar Iparművészet/Hungarian Applied Arts
(*Compiled by György Fekete, József Scherer,
Szilvia Simonffy*)
.....
- 54 **News**

A CÍMLAPON:

Szabó Edit: Tame Wolf kerámia növénytartó, 2016

Fotó: Kelemen Csaba / Edit Szabo Ltd.

ON THE FRONT COVER:

Edit Szabo: Tame Wolf. Ceramic planter, 2016

Photo: Csaba Kelemen / Edit Szabo Ltd.

A HÁTSÓ BORITÓN:

Szentirmai-Joly Zsuzsa – Csizmadia Zsolt, Laokoon Design:

Drop Spectro asztali lámpa, 2016

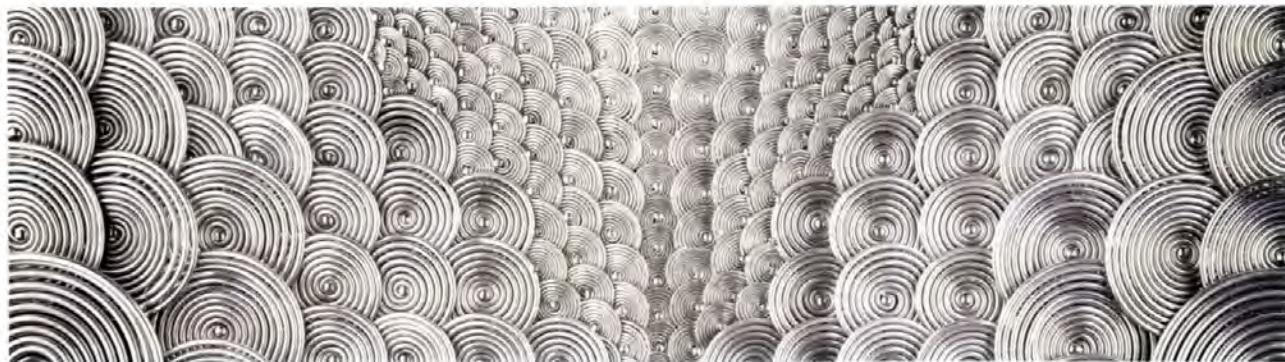
Fotó: Sulyok Miklós

ON THE BACK COVER:

Zsuzsa Szentirmai-Joly – Zsolt Csizmadia, Laokoon Design:

'Drop Spectro' table lamp, 2016

Photo: Miklós Sulyok

ANIMÁCIÓ | BELSŐÉPÍTÉS ZET | BŐRMŰVÉSSÉG | DIGITÁLIS MŰVÉSZETEK | DIVATTERVEZÉS | IPARI FORMATERVEZÉS
KÁRPITMŰVÉS ZET | KERÁMIA- ÉS PORCELÁN MŰVÉSZET | KÖRNYEZETTERVEZÉS | LÁTVÁNYTERVEZÉS | ÖTVÖSSÉG
ÉS FÉMMŰVÉSSÉG | TERVEZŐGRAFIKA | TEXTILMŰVÉSZET | ÜVEGMŰVÉSZET

Köszöntő

Köszöntöm a kedves Olvasót a *Magyar Iparművészet* 25 éves jubileumán.

A folyóirat tavaly 120 éves múltját ünneplő évforduló után az idén az új folyam negyedszázadára emlékezünk: közel fél évszázados szünet után 1993 decemberében Fekete György, N. Dvorszky Hedvig és Schrammel Imre lapalapítóknak köszönhetően egy mutatószámossal indult útjára a tartalmában mind ez ideig társtalán szakmai folyóirat. E jeles évforduló előtt tisztelegve és mindazok munkáját megköszönve, akik alkotóerejükkel, műalkotásaikkal, írásaikkal részt vállaltak e folyamatban, ünnepi számmal jelentkezünk.

Több szempontból is különleges lapszámot tart kezében az olvasó: megjelenésében és tartalmában is rendhagyó ez az összeállítás. A jubileum alkalmat adott nekünk, a kiadásban felelősséget vállaló szakembereknek arra, hogy szerepünk, feladataink újragondolását követően az alapítók célját megerősítsük és azt a jövőben megújult formában közvetítsük. Ezúton is megköszönjük a Tandem Grafikai Stúdió több mint két évtizedes tervezői szerepvállalását, melynek utolsó példája a Kozma Lajos munkásságáról szóló szám. A most debütáló új arculat Scherer József designer és Nagy Norbert tervezőgrafikus együttműködését dicséri – reméljük, hogy továbbra is érdeklődéssel és élvezettel lapozza majd a folyóiratot az olvasó.

A kivételesen három tartalmi egységre szorítkozó decemberi számban elsőként a folyóirat történetére tekintünk vissza. A lapalapítók huszonöt évvel ezelőtti törekvéseiről, az alapítás körülményeiről, a lap formátumának a változásairól és a szerkesztőség helyszíneiről, illetve és nem utolsósorban az alapítás idején és az azt

követő időszakban művészeti intézményi vezető pozíciókat betöltő, különböző szakágakat képviselő szerkesztőbizottsági tagok támogató szakmai együttműködéséről Dvorszky Hedvig művészettörténész jóvoltából olvashatnak.

A szám második részét fő támogatóknak, az idén szintén 25 éves jubileumát ünneplő Nemzeti Kulturális Alapnak, a kultúrafinanszírozásban jelentős és meghatározó intézménynek szenteljük, megköszönve az évről évre nyújtott dotációját. Az Iparművészet Kollégiumának megalakulásáról, működéséről, támogatási rendszeréről és az idetartozó szakágak és -ágazatok ezen időszak alatt megváltozott helyzetéről nyújt információkat a kollégium vezetőjével, Sára Ernő tervezőgrafikus-művésszel készített interjú, hangsúlyozva az állami kulturális támogatás szükségessége mellett a sikeres önmenedzselés fontosságát.

Végül a harmadik részt egy változatos iparművészeti alkotásokat bemutató album képezi. A folyóirat tizedik évfordulójára alapos szakmai kiadvány készült, ezért mi jobbra az elmúlt tizenöt évben készült alkotásokat előtérbe helyezve kívántuk szemléltetni az iparművészeti szakterületek gazdagságát, a művek magas szakmai színvonalát, egyúttal a mindennapi környezetünkben való létjogosultságát, remélve, hogy az adventi időszakban szívesen lapozzák majd az ünnepekhez könnyedebb hangvételével illeszkedő, színes és izgalmas műtárgyválogatást.

A szerkesztőbizottság és a szerkesztőségi munkatársaim nevében megköszönve eddigi támogató figyelmüket, minden kedves Olvasónknak áldott, békés karácsonyt és nagyon boldog új évet kívánok!

SIMONFFY Szilvia
főszerkesztő

HÉDER János, Manooi Kft.: Artica kristálycsillár | János HÉDER, Manooi Co.: 'Artica' crystal chandelier | 2005
Foto: Magyarósi Hunor

Érett korban

25 ÉVES A MAGYAR IPARMŰVÉSZET FOLYÓIRAT

Jubilálni egyszerre öröm és felelősség. Öröm azért, mert negyedszázada folyamatosan megjelenik az 1993-ban egy mutatványszámmal újraindított *Magyar Iparművészet* című folyóirat, és 2007-ben Magyar Örökség díjat kapott, melyet borítóján azóta is feltüntet. Áttekintve a magyar folyóirat-kiadás 19. századra egyre gyarapodó kezdeményezéseit, láthatjuk, hogy milyen sok lelkes vállalkozás tűnt el az idők sodrában, többnyire érdektelenség, a pénzügyi támogatás hiánya vagy a politikai helyzet változása miatt. Folyóiratot indítani általában azok szoktak, akik felismerik az adott „idők szavát”, s a könnyvél gyorsabb információáramlás érdekében vállalják a szerkesztés és nyomtatás ezen formáját. A felelősségvállalás pedig értelemszerűen a kalandvágy természetes része. Fekete György belsőépítész, Schrammel Imre keramikusművész és jómagam a *Magyar Iparművészet* lapalapítóiként örömmel tekintünk vissza az elmúlt huszonöt évre.

Röpke történeti összefoglalónk kihagyhatatlan, már csak a különféle célok megfogalmazása miatt is.

Az Iparművészeti Múzeum már 1885-ben összefogott az abban az évben megalakult Országos Magyar Iparművészeti Társulattal. Utóbbinak egyik célja kifejezetten a folyóirat-kiadás volt, így jelentették meg hamarosan a *Művészi Ipar* című lapot, amely azonban anyagi okokból megszűnt 1894-ben. Ám a szándék megmaradt, a társulat két évkönyvet jelentetett meg a következő két évben, majd Fittler Kamill főszerkesztővel és Györgyi Kálmán társszerkesztővel 1897 júliusában kiadták a *Magyar Iparművészetet*, amelyben – 1944-es megszűntéig – szakmai ismeretterjesztő írásokat, az eseményekről rövid híreket jelentettek meg. Közölték a társulat tagjainak névsorát, és ismertették a múzeum látogatottságát, 1935-től pedig a korabeli háziipari

kézművesség felkarolása érdekében mellékletként befüggetták a *Muskáti* című magyar kézimunkaujságot is. Ne feledjük, ezek a két világháború közötti évtizedek a nagy európai hatalmi átrendeződések közepette a trianoni békediktátum nyomán megcsönkített Magyarország újraélesztésének éveit is, Klebelsberg Kunó országos kulturális erőfeszítéseit, és ekkor zajlott a Zsindelyné Tüdős Klára (iparművész, filmrendező) által is szorgalmazott polgári és népművészeti hagyományok átmentése a modernizálódás szellemében a női munkalehetőségek megteremtésén keresztül. A feléledő remények ezen kis fórumának is a második világháború vetett véget.

Amikor 1992-ben, a magyarországi rendszerváltozás után alig néhány évvel, ismét felmerült egy, csakis az iparművészettel foglalkozó szakmai lap indítása, elődünknek tekintettük ezt a hagyományt is. Ismert tény, hogy a képzőművészeti kifejezési formáknak lényegesen nagyobb figyelmet szentelt a folyóirat-kiadás is, klasszikus és avantgárd variációi már a hetvenes évektől kezdve képviselték az alkotók bemutatási lehetőségeit. A kortárs iparművészettel foglalkozó olyan kiadványok megjelentetésekor, mint az *Ipari Művészet*, vagy később az *Ipari Forma*, elsősorban gazdasági szempontok irányították az Iparművészeti Tanácsot és a Magyar Kereskedelmi Kamarát.

A kortárs magyar tervező- és iparművészet értékeit bemutató, és ezáltal dokumentáló *Magyar Iparművészet folyóirat most negyedszázados újraindításakor* is előttünk lebegett a 20. század első felének iparművészetét reprezentáló, akkori polgári igényesség lehetséges újraélesztése, de elsősorban az alkotók és a műfajok sokoldalú bemutatására törekedtünk. A folyóirat eddig is – az elődökhöz részben hasonlóan – a létrehozóinak szenvedélyéből és kitartásából táplálkozott. A jubileum alkalmából tekint-

sük át e negyedszázadban végzett munkánkat, a lap létrejöttének indokait, célját, szerkesztősegeit, működtetőit, avagy kiadóit és természetesen a tartalmát illetően.

Az új folyóirat 1993/1994-es elindítása után tíz évvel, 2003-ban, egy alkalommal már megtettük ezt egy gazdagon illusztrált, magyar–angol nyelven kiadott tanulmánykötet formájában (N. Dvorszky Hedvig [szerk.]: *A Magyar Iparművészet az ezredfordulón*. Budapest, 2003). Visszatekintve erre a könyvünkre, megállapít-

hatjuk, hogy alapos szakmai dokumentációt adtunk mind a *művészettörténészek*, mind az *alkotók*, és a *közönség* kezébe a kortárs magyar iparművészet eseményeiről, alkotóiról. Magát a folyóiratot is hasonló *szempontoknak* a szellemében szerkesztettük, szinte már a kezdetektől tudatában lévén hiánypótló tevékenységünk előnyeinek és hátrányainak. Utóbbi azt jelentette, hogy az adott időben történt szakmai eseményekről megjelenő beszámolóink, értékeléseink a kiadvány periodikus meg-

MAGYAR IPARMŰVÉSZEZET

ELSŐ MUTATVÁNYSZÁM, 1993. DECEMBER

A MAGYAR IPARMŰVÉSZEZETNEK KÖZEL FÉL ÉVSZÁZADON KERESZTÜL VOLT FOLYÓIRATA. AZ UTOLSÓ SZÁMA 1944-BEN JELENT MEG, TEHÁT KÖZEL ÖTVEN ÉVE RENDSZERES TÁJÉKOZTATÁS NÉLKÜL MARADT EZ A MŰVÉSZETI TERÜLET. A LAP ÚJBÓLI JELENTKEZÉSE A FOLYAMATOSSÁGOT SZERETNÉ VISSZAÁLLÍTANI. REMÉNYEINK SZERINT E MUTATVÁNYSZÁMOT JÖVŐRE KÉTHAVONKÉNTI MEGJELENÉS KÖVETI. EZ SZÁMUNKRA ÜNNEP.

Az újrainduló Magyar Iparművészet mutatványszáma (1993. december). Terv: MOLNÁR István

Preview issue of the re-launched Magyar Iparművészet/Hungarian Applied Arts (December, 1993). Design by István MOLNÁR

Repró: Nagy Norbert

jelentési lehetőségeinek következtében nem az adott esemény történéseinek időszakában voltak olvashatóak. Ennek a látszólagos hátránynak azonban többszörös előnyét tudtuk érvényesíteni: a szerzők tisztában voltak megfogalmazásaik értékrögzítő felelősségével, a művészek pedig az alkotásaiknak egy igényes folyóiratban való bemutatásával a művészeti közéletnek hosszabb távon is eleven szereplői maradtak. A számos nehézség ellenére máig fennmaradt folyóirat e negyedszázad alatt ezáltal vált dokumentatív értékűvé.

A 2003-ban, a Magyar Művészeti Akadémia Alapítvány kiadásában közreadott könyv szerzői igyekeztek átfogó képet nyújtani a számos szakterület magában foglaló iparművészet aktuális helyzetéről. Fekete György értékelése elhelyezte az iparművészetet a kortárs magyar kultúra egészében, e sorok írójának tanulmánya elemezte a műfajok művészi jelentőségét, megbecsülési igényét, a kortárság bepótolandó hiányait. Erney Gyula, a Magyar Iparművészeti Főiskola (később Moholy-Nagy Művészeti Egyetem) egyetemi tanára az iparművész- és formatervező-képzésről értekezett. A folyóirat számaiban is képviselt szerkesztői elv szerint, alkotóművészek is írtak a saját szakmájukról:

Tisztelettel köszönti olvasóit az ötvenéves szünet után újra megjelenő *Magyar Iparművészet* című folyóirat szerkesztősége.

Az elmúlt fél évszázad sorolhatatlan társadalmi és művészeti változásai alaposan átrendezték a művek születésének és hatásának szellemi és gyakorlati körülményeit. Lényegesen módosult a tárgyak szerepe is. Valami azonban változatlan maradt: a szépség iránti eredendő vágy, az alkotók tehetsége és teremtő kedve. Lapindító szándékainkat erre alapozzuk. Az iparművészet – minden anyagot, technikát és funkciót magába foglalóan – az az átfogó művészeti ág, amelyik az egész emberiség ünnepnapjait és hétköznapjait át- meg át- szövi használható teljesítményeivel.

Lehetetlen, hogy ezekről ne érkezzék rendszeres híradás.

A *Magyar Iparművészet* jórészt a kézműves iparművészet és tervezőmunka eredményeit kívánja folyamatosan számba venni. Tájékoztat múltbeli értékeiről, a kortárs alkotók és alkotások jelenéről és az iparművészeti oktatás szándékairól, állomásairól. Foglalkozik az iparművészeti szakmák szerkezeti életének mindennapjaival, közösségeinek

Fekete György és Mezei Gábor a belsőépítészetéről és a bútortervezéséről, több szerző a textilről mint önálló mondanivalót megjelenítő művészetről, és a bőrművészségről (Polgár Rózsa, Simonffy Márta, Sárváry Katalin, Jankovics Zsuzsa). Scherer József az ipari formatervezésről, Molnár Kálmán a tervezőgrafikáról, Budavári István a játéktervezésről, Kovács Petronella a restaurálásról. Művészettörténészek, Sárkány József a kerámiáról, Varga Vera az üvegről, Prékopa Ágnes a fém- és zománcművészségről, Lovag Zsuzsa az Iparművészeti Múzeum kortárs művészetet támogató tevékenységéről. Ebben a kötetünkben *kiemelkedő jelentősége* volt dokumentatív szempontból a függelékben összegzett számos tömör információnak a folyóirat jeles szerkesztőbizottsági tagjairól, munkatársairól, a jubileumi kötet szintén jeles szerzőiről, valamint néhány, akkoriban meghatározó korábbi és új intézményről, amelyek a művészek mindenkori ügyeivel foglalkoztak.

Az igényes szöveggondozás, valamint az évenként sokáig publikált tartalom- és képjegyzék összeállítása a folyóirathoz 1995-ben olvasószerkesztőként csatlakozó Antal Mariann-nak köszönhető. A tízéves jubileumi kötetben ismertettük a korszakban meghatározó szerepet

gondjaival, szakírásával, kritikájával és könyvkiadásával. Figyelemmel kíséri a kiállítások világát.

Szeretnénk, ha a szakma részt venne a lapcsinálásban, s annak nemcsak előfizetője, hanem krónikása is lenne, oldalait maradandó kiállítási lehetőségként kezelné.

Megkíséreljük elérhető áron és az iparművészet céljaihoz méltó külsővel és belső tartalommal létrehozni a lapot, és jól megszervezni a forgalmazást. Folyamatos megjelentetése érdekében egyaránt számítunk az állami támogatásra, az önkéntes érdeklődésére és az iparművészet mögött működő iparra és kereskedelemre.

A mutatószámot – amit most kezében tart az olvasó – reményeink szerint évente hat szám követi majd.

Úgy érezzük, hogy a *Magyar Iparművészet* megjelenése ünnep.

Kérjük, érezzen velünk!

FEKETE György
a szerkesztőbizottság elnöke

Budapest, 1993. december

Az újrainduló *Magyar Iparművészet* mutatószámában megjelent beköszöntő szövege.

A Magyar Iparművészet Magyar Örökség díja, 2007
 The Hungarian Heritage Award granted to Magyar Iparművészet/
 Hungarian Applied Arts in 2007
 Repró: Nagy Norbert

betöltő, új szellemiségű, az oktatást és társadalomszemléletet is befolyásolni kívánó iparművészeti alkotótelepek és műhelyek, szimpóziumok jegyzékét (források alapján Feledy Balázs készítette), ajánló bibliográfiát szerkesztettünk a kortárs iparművészettel foglalkozó szakirodalomból (Tiszavári Eszter munkája), és Stockné Horváth Mária állította össze a *Magyar Iparművészet* dokumentatív értékű repertóriumát az 1993–2003 közötti időszakra vonatkozóan.

Természetesen a folyóirat egyes példányszámai mindig sokkal színesebb, gazdagabb tartalommal követik az eseményeket. Mindezt azért idézem most, hogy a könyv szellemi értékeivel *megerősítem* a folytatásban a mindenkori építő szándékkal létrehozott elgondolások *életképességébe vetett hitünket*.

Kezdetben úgynevezett tematikus számokat jelentettünk meg, ötvösségről, kerámiáról, belsőépítészetéről,

textilműfajokról, színházi tervezőművészetéről, báb-ról, rajzfilmről, játékról stb. Anyagi lehetőségeink és a szerzőkkel való határidős küzdelmeink függvényében évente hol négy, hol hat, az utóbbi években változó mértben és terjedelemben, de évi tíz, 2017-től nyolc szám jelent meg. Ezekben, a történeti hagyományok kezdeti felidézése után, méltó módon bemutattuk a jelen idő kimagasló, vagy esetleg kevésbé ismert iparművészeti eredményeit, az évek óta jelentős eseménynek számító szakmai seregszemléket, biennálékat, triennálékat, és egyéb összegző bemutatókat, akárcsak az iparművész-díjazottak, vagy a nemzeti állami kitüntetettek műveit, gyakorta fájdalmasan kevés szöveggel, de sok illusztrációval. A folyóirat tervezői feladatait az 1996/1. számtól az előző, 2018/7. számig Faragó István végezte (Tandem Grafikai Stúdió, 1996 és 1998 között Árendás Józseffel), bár a nyomdák változtak. Elismeréssel és köszönettel adózunk a folyóirat mindenkori külső és belső „képének” gondozásáért Faragó István grafikus tervezőművésznek, színvonalas és hozzáértő munkálkodásáért. Az ő együttműködő tevékenysége nélkül a magyar iparművészet sokszínűségét és magas színvonalát aligha lehetett volna eredményesen kimutatni egy negyedszázadon át.

A 25 éves múlttra visszatekintéskor érdemes felidéz-nünk a munkánk végzése közben folyamatosan zajló változásokat és az állandóságot is. Ha majd a folyóirat történetét egyszer megírják, bizonyára telis-tele lesz számos személyes élménnyel, amihez mi jelenleg néhány

Az újraindult Magyar Iparművészet első évfolyamának első száma (1994/1)
 Issue 1 of Volume 1 (1994) of the re-launched Magyar Iparművészet/
 Hungarian Applied Arts
 Repró: Soltészné Haranghy Ágnes

A MAGYAR IPARMŰVÉSZET AZ EZREDFORDULÓN

HUNGARIAN
APPLIED ARTS
AT THE TURN OF
THE MILLENNIUM

DVORSZKY Hedvig (szerk.): A Magyar Iparművészet az ezredfordulón. Hungarian Applied Arts at the Turn of the Millennium. Budapest, 2003
Hedvig N. DVORSZKY (ed.): A Magyar Iparművészet az ezredfordulón. Hungarian Applied Arts at the Turn of the Millennium. Budapest, 2003
Repró: Soltészné Haranghy Ágnes

alapadattal szolgálhatunk. Meghatározó és állandó személyisége volt és maradt Fekete György, aki kezdetben mint a rendszerváltó kormány kulturális helyettes államtitkára – nem mellékesen iparművész, belsőépítész – örömmel csapott le egy kifejezetten iparművészet-centrikus lap indításának az ötletére, majd kitartással vállalkozott a működés és megjelenés folyton változó pénzügyi alapjainak a megteremtésére, sőt később a lap főszerkesztésére is. Fekete György aktív szervezői és inspiratív szellemi munkája mindvégig, jelenleg is meghatározónak bizonyul. A folyóirat első felelős kiadója a Magyar Iparművészeti Főiskola rektora, Schrammel Imre volt, 1994-től, szerkesztősége kezdetben annak Tölgyfa utcai Galériájában, később a Zugligeti úti épületében. 1996-ban a felelős kiadást átvette Kovács Flórián népművelő, a Magyar Művészeti Akadémia Alapítvány megbízásából. 1996-tól 1998-ig a Vörösmarty téri, azóta lebontott kulturális középületben dolgoztunk, majd a Magyarok Háza Semmelweis utcai épületének bérelt helyiségében. 2002. január 1-jétől az Iparművészeti Múzeumba költözhetett a szerkesztőség. 2011-től felelős kiadója a Nemzeti Művészeti és Kulturális Kap-

csolatok Alapítványa, Kiss József színész-rendező, majd Ferencz István építész, 2018-tól pedig Juhász Judit újságíró személyében vállalva a jogi kötelezettségeket. A gazdasági vezető – hosszú évek óta – Anda Judit.

Az Iparművészeti Múzeum 2017-ben kezdődő, előreláthatólag hosszú ideig tartó felújítása miatt ismételt költözködés következett, így 2018-tól a szerkesztőség a kiadó székhelyén, Óbudán, a Kecse utca 25.-ben működik.

A Magyar Iparművészeti Főiskola Tölgyfa Galériájában 1993-ban működött a Magyar Iparművészet szerkesztősége

Tölgyfa Gallery of the Hungarian Academy of Applied Arts, Budapest, housing the editorial office of Magyar Iparművészet/Hungarian Applied Arts in 1993

Fotó: Gollob József

A szerkesztőbizottságnak a lap alapításától fogva valódi jelentősége volt és van. Kezdetben információgyűjtésével velünk dolgozott Bodor Ferenc, a Magyar Iparművészeti Főiskola Könyvtárának különleges szellemiségű vezetője. Lovag Zsuzsa a muzeológiával és a kerámia ősi és modern értékeivel foglalkozott. Selmeczi Kovács Attila néprajzkutató évekig segítette e széles tudományterület mai művelőinek és a néprajzi értékeknek a bemutatását. Kótai József ötvösművész a fémművesség szakterületét képviselte, Dávid Katalin művészettörténész egyházművészeti tudását osztotta meg, Schrammel Imre a művészeti felsőoktatásról, a szemléletformálás lehetőségeiről és a kerámiaművészettel kapcsolatos területről nyújtott átfogó ismertetések. Mezei Gábor belsőépítész, illetve a később csatlakozott Feledy Balázs művészeti író az aktualitásokra figyelt kezdettől fogva. Ernyey Gyula designtörténész szinte a kezdetektől segítette ez irányú

A Magyar Iparművészeti Főiskola főépülete. A Zugligeti úti campuson 1994–1996 között működött a Magyar Iparművészet szerkesztősége
Main building of the Hungarian Academy of Applied Arts, Budapest. The campus at Zugligeti Road housed the editorial office of Magyar Iparművészet/
Hungarian Applied Arts between 1994–1996
Fotó: Szeberényi György

kitekintésünket, majd Simon Károly, és az utóbbi években Scherer József designerek kezdték a hagyományosan kézművesszemlélettel induló lapba az újabb formaalakítások módjait beemelni. Az utóbbi években Mascher Róbert formatervező, a FISE (Fiatal Iparművészek Stúdiója Egyesület) elnöke, és Ritoók Pál építészettörténész is hozzájárul a tájékoztatói lehetőségek bővítéséhez.

E sorok írója a folyóirat főszerkesztőjeként tevékenykedett 1994-től a 2002/6. számig, majd időközben kialakult más irányú érdeklődésére tekintettel átadta ezt a nehéz, de szép, egy évtizednyi feladatot. Így aztán 2003-tól újabb egy évtizedig (a 2012/2. számmal bezárólag) Fekete György vállalta – a már említett támogatása mellett – a folyóirat tartalmi kialakításának öröme-

Az Iparművészeti Múzeumban 2002–2018 között működött a Magyar Iparművészet szerkesztősége
The Museum of Applied Arts, Budapest, housing the editorial office of Magyar Iparművészet/Hungarian Applied Arts between 2002–2018
Fotó: Soltész Vince / Iparművészeti Múzeum

it és nehézségeit, fiatalos lendülettel folytatva a kialakult elvek mentén a szerkesztést, új szerzőket is felfedezve. Egyéb közéleti feladatvállalásai miatt Kiss Éva művészettörténésznek adta tovább a főszerkesztőséget, aki jobban előtérbe helyezte a muzeológiai szakmai elemző szempontokat. A 2018/1. számtól Simonffy Szilvia művészettörténész vette át a főszerkesztői feladatokat. A 25. jubileumi év alkalmat adott a már régóta érlelődő tervezői szemléletváltáshoz: a szerkesztőbizottság támogatását élvezve, Scherer József új arculati tervét e jubileumi számmal megvalósítva, a tervezői és kivitelezői szemléletváltás jegyében folytatja megbízását.

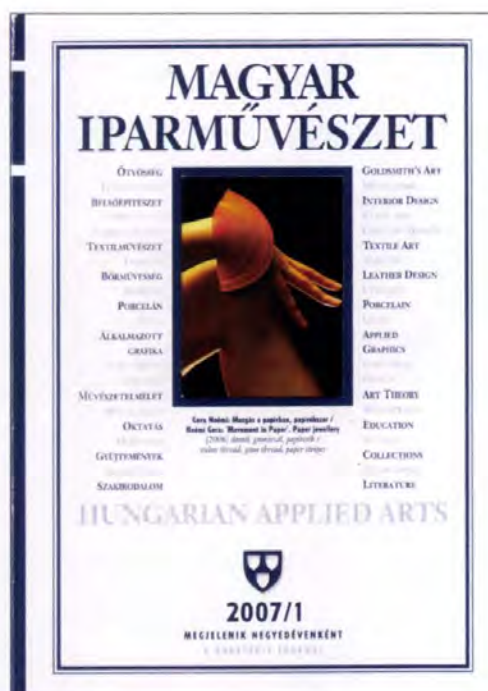
A Makona tervezőiroda Kecse utcai irodaházában 2018-tól működik a Magyar Iparművészet szerkesztősége
Office building of Makona Architectural Studio at Kecse Street, Budapest, housing the editorial office of Magyar Iparművészet/Hungarian Applied Arts since 2018
Fotó: Makovecz Imre Alapítvány

A negyedszázad alatt velünk történtek sorához hozzátartozik: a sajtótermék létrehozásában kezdeti tájékozatlanságainkat hogyan billentette helyre a rendszer-váltáskor alakuló szabályozás, a működés helyszíneinek említett változásai, a kiadói felelősség vállalóinak tapasztalatszerzései. Vagy a szerkesztőbizottság, a szerzők vagy a művészek szakmai ajánlataitól kezdve a folyóiratnak mint nyomdatermékeknek a megvalósítás összes fázisában egy-két higgadt szakember helytállása is, a mindenkor főszerkesztő mellett. A kalandra egykor

A Magyar Iparművészet 2002/1. számának címlapja.
Terv: Tandem Grafikai Stúdió
Cover page of Issue 1/2002 of Magyar Iparművészet/Hungarian Applied Arts. Design by Tandem Graphic Design Studio
Repró: Nagy Norbert

vállalkozók életében ez minden bizonnyal élmény marad, a folytatásban részt vevők számára a mára szinte hihetetlen események viszont talán jelentenek némi szellemi erőtartalmat. És, talán az ez idő alatt elismert művésszé vált alkotók majd szívesen tüntetik fel amúgy gazdag bibliográfiáikban a folyóiratban megjelent, őket

A Magyar Iparművészet 2007/1. számának címlapja.
Terv: Tandem Grafikai Stúdió
Cover page of Issue 1/2007 of Magyar Iparművészet/Hungarian Applied Arts. Design by Tandem Graphic Design Studio
Repró: Nagy Norbert

támogató publikációkat, s a leendő sajtótörténészek talán méltó helyen értékelik szellemi teljesítményeinket.

A Magyar Művészeti Akadémia köztestületté alakulása óta – amelynek ebben a minőségében elnöke volt 2017-ig Fekete György (ma tiszteletbeli elnök) – szükségesnek vélte egy-egy nagy szakmai területnek, az egyes művészeti ágaknak, az utóbbi évtizedben létrejött alkotások speciális, reprezentatív bemutatását a Műcsarnokban, úgynevezett Szalon – kiállítási és rendezési – formában. Ezzel mintegy demonstrálta a korábbi nemzetközi hagyományokhoz való csatlakozást is. Így került sor az építészet, a képzőművészet, a fotóművészet, az iparművészet, majd legutóbb a népművészet bemutatására. A kiállításokat követő számos kísérő program során közönségközelbe hozott műfajok ismét nagyot lendítettek a műveltséggyarapítás nemes szándékának érvényesítésében. Természetesen az iparművészet iránt elkötelezettek is mindent megtettek annak érdekében, hogy a számos gyönyörűségeket alkotást, és az embert mai mindennapjaiban körülvevő tárgykultúrát (is), rangjának megfelelően mutassák be. Ehhez a munkához komoly szellemi alapot nyújthatott a *Magyar Iparművészet* folyóirat negyedszázados dokumentációja is. A folyóirat a létezése óta, a változó főszerkesztői gyakorlattal együtt is, követte a kezdetben meghatározott céljait: az iparművészeti alkotások minél gazdagabb bemutatását, együtt a szakmai eseményekkel és a jövőbeli tervekkel. Habár a közönséggel lehetséges kapcsolatépítés nem mindig volt olyan sikeres, mint reméltük. De ez egyrészt – sajnos – egyéb kulturális sajtótermékekre is érvényes. Másrészt, nemcsak az informá-

A Magyar Iparművészet 2014/8. számának címlapja.

Terv: Tandem Grafikai Stúdió

Cover page of Issue 8/2014 of Magyar Iparművészet/Hungarian Applied Arts. Design by Tandem Graphic Design Studio

Repró: Nagy Norbert

MAGYAR IPARMŰVÉS ZET

2017/5

HUNGARIAN APPLIED ARTS

A Magyar Iparművészet 2017/5. számának címlapja.

Terv: Tandem Grafikai Stúdió

Cover page of Issue 5/2017 of Magyar Iparművészet/Hungarian Applied Arts.

Design by Tandem Graphic Design Studio

Repró: Nagy Norbert

ciós robbanás technikai hatása, hanem a tervezést, mint olyant, érő környezeti változások is befolyásolják a fogadó felek viszonyulásait. Tagadhatatlan tény, hogy a negyedszázad alatt nemcsak mértékében, hanem tempójában is hatalmas szemléleti és gyakorlati változások következtek be a kulturális értelmezések és érvényesülési formák terén. Így az eredetileg a hagyományos kézműves-iparművészeti alkotásokkal kapcsolatos valamennyi területen is. Ma mások az igények, és más azok kielégítésének minden „csatornája”. Ugyanakkor – különös módon – az egykor a polgári környezet igényelte kézműves-iparművészeti alkotások értékei a műkereskedelmi hálózatot gyarapítják, megbecsültségük új dimenzióinak vagyunk tanúi. Az elmúlt évtizedekben megszorodott aukciósházákban a hagyományos értéket jelentő képzőművészet ugyan még mindig domináns, de egyre jobban növekszik a valódi kézműves-előállítású gobelinek, kerámiák, ötvösmunkák, bútorok, szobadíszek, lakberendezési tárgyak és számos kis iparművészeti tárgy iránti, nem csupán műgyűjtői, hanem vásárlói érdeklődés is.

Meggyőződésünk, hogy a folytatóknak van és lesz legalább annyi dolguk a mai izgalmas időkben, mint a kezdetek óta a lapalapítóknak és szerkesztő társaiknak: továbbra is felfedezni a tehetséget, esélyt adni a kibontakozónak, és dokumentálni a jelent a jövőnek.

A lapalapítók nevében

DVORSZKY Hedvig

művészettörténész

Sokfajta műfaj, sokféle képesség

BESZÉLGETÉS SÁRA ERNŐ TERVEZŐGRAFIKUS-MŰVÉSSZEL,
A NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
IPARMŰVÉSZET KOLLÉGIUMÁNAK VEZETŐJÉVEL

– Ön tervezőgrafikus, de az Iparművészet Kollégiumának vannak textilművész, keramikus, belsőépítész, formatervező tagjai, korábban volt ötvös- és tűzzománcművész is a tagok között. Hogy lehet egyszerre ennyi területet képviselni egyetlen kollégiumban?

– Az iparművészet és tervezőművészet területén szinte naponta szaporodó, változó műfajokkal találkozunk. Ha felületesek vagyunk, akkor nyolc szakterületről beszélünk, de ezek mindegyike sok műfajra ágazik. Ha gyors számvetést csinállok, hogy az NKA 25. évfordulójára megnyílt iparművészeti kiállításon hány szakterület mutatta meg magát, akkor harminc körüli ez a szám. Közös gyökerük a tervezés, azután a törzsből szertefutnak a fő ágak és ezekből a váltakozó számú többi ág.

SÁRA Ernő NAGY Márta keramikusművésszel, a Nemzeti Kulturális Alap Iparművészet Kollégiumának tagjával az NKA jubileumi kiállításához kapcsolódó rendezvényen, Pécsen 2018-ban

Graphic designer Ernő SÁRA, Chairman of the College of Applied Arts of the National Cultural Fund of Hungary with ceramic artist Márta NAGY, member of the College of Applied Arts at an event connected to the jubilee exhibition of the National Cultural Fund of Hungary in Pécs, 2018

Fotó: Alapfy László

Az iparművészeti kollégium a legnagyobb létszámú testület: a többi kollégiumban váltakozóan három vagy hat kurátor dolgozik, nálunk kilenc. A kollégium összetételének tervezésekor azt szerettük volna, hogy minden területet egy, a művészeti ágat jól átlátó, nagy tapasztalatú kurátor képviseljen a pályázatok elbírálásánál. A kurátorokra három irányból tettek javaslatokat, a szakminiszter, az MMA – azaz a Magyar Művészeti Akadémia – és a művészeti szervezetek. A végső döntésnél – valószínűleg figyelmetlenségéből – az előbb leírt logika megtört, és olyan fontos területek, mint az ötvösség, az üvegművészet, képviselő nélkül maradtak. Ezért is fokozott figyelemmel kell lennünk ezen művészeti területek pályázataira, hogy ne szenvedjenek hátrányt.

– Adódnak ebből a sokféleségből konfliktusok?

– Viccesen és kicsit túlozva azt mondhatnám, hogy a textiles és kerámiaműfajok alkotóinak volna arra képességük, hogy a kollégium összes pénzügyi forrását évente a maguk rendezvényeire és az új alkotások létrehozására fordítsák. Mosolyogva figyelem a pályázatok elbírálásánál, ahogy kurátoraik érvelnek és harcolnak a források biztosításáért, de végül mindig megegyezés születik, mindenki súlyoz, és belátással van a többi szakterület igényére is. A viccet félretéve, pozitív és negatív hatások jelentkeznek, amit figyelembe kell venni. A pozitív az, hogy ez a két szakterület következetesen kiépítette a nemzetközi kapcsolatait, kiállításokat, konferenciákat szerveznek itthon és külföldön. Ezeket valóban támogatni kell, mert ez a művészeink és az ország teljesítményének hírverését is jelenti. A negatív, a szomorú kísérőjelenség az, hogy ezeknek a kézműves-iparművészeti területeknek manapság nem kedvez a piac. Ezért szorulnak pályázati támogatásra. Azelőtt nagyobb közösségi

terekbe, szállodák aulájába, konferenciatermek látványának emelésére betervezték és vették is a nagy méretű gobelineket, kerámiatárgyakat, örvösmunkákat.

– *Mi történt? Kimentek a divatból?*

– Erre a kérdésre sokféle választ adhatunk, de hogy a divatból kimentek volna, azt nem hinném, hiszen egyedi, értékes alkotásokról beszélünk, amelyek alkotói a mában élő érzékeny emberek. Inkább a költségek csökkentésével, a profítnövelés szándékával magyaráznám ezt a csökkenő keresletet. De lehet más oka is, például ne feledjük el azt sem, hogy ezek a műtárgyak figyelmet, törődést igényelnek, és ma talán az ilyen nagy forgalmú terekben kevésbé sérülékeny, egyszerűbben cserélhető látványokkal törekszenek egy-egy hangulat kialakítására. Amikor az akadémikusok székfoglaló előadásai megkezdődtek, a Benczúr Házba jártunk. A gyönyörű palota dísztermében örömmel néztem a falat teljes magasságában kitöltő, kortárs művész által elkészített gobelint, mely már több tíz éve ott van, és meghatározza a helyiség alaphangulatát. Érezzük a kollégiumban – és emiatt a felelősségünk is megnőtt –, hogy ezek a kézműves-iparművészeti területek az NKA támogatásából tudnak életben maradni, és alkotóik új műveket létrehozni.

– *Az iparművészet alapvetően alkalmazott művészet. Mi az, aminek a piacról kellene megélnie, és mi az, ami kulturális támogatásra szorul?*

Támogatott művek az iparművészetben című kiállítás (részlet)

The jubilee exhibition Sponsored Works in Applied Arts (exhibition photo)

– Érdekes és bonyolult kérdés. Árudömping van. Az olyan, világot behálózó vállalkozások, mint az IKEA, tervezők és gyártók sokaságát alkalmazzák, és szinte minden átlagos igényt kielégítenek, legyen az edény, berendezési tárgy, bútor vagy textil. A társadalmi igény legnagyobb részét ez a kínálat kielégíti. Az egyedire, a másra vágyók aránya csekély a társadalomban, a más síkon jelentkező költségeket is kevesen vállalják. Az én szakterületemmel, az alkalmazott vagy mai nevén tervezőgrafikával nincsen gond, mindig is – amióta dolgozom, a hatvanas évek végétől – a piacról élt. Sok, más területen végzett fiatal művészek is bőven kínált munkalehetőséget.

A rendszerváltásig generációk követték egymást, a munka jellege nem változott. Ám akkor kezdtek eltűnni, tönkremenni a vállalatok, szűkült a megrendelői kör,

Támogatott művek az iparművészetben. Válogatás az NKA megalapítása óta eltelt 25 év támogatott projektjeiből című kiállítás (részlet)
Zsolnay Negyed – m21 Galéria, Pécs, 2018. szeptember 14. – október 7.

Sponsored Works in Applied Arts.

A Selection from Projects Sponsored by the National Cultural Fund of Hungary since Its Foundation 25 Years Ago (exhibition photo)

Fotó: Alapfy László

és jött a technikai eszközváltás is. Megjelent a számítógép! Az idős, tapasztalt, kitűnő képességű kollégáknak ehhez már nem volt energiájuk, kihullottak a sorból, ilyen-olyan nyugdíjukból tengődtek. Felértékelődtek a műszakiak! Jöttek a betűszedők, képszerkesztők és egyéb nyomdai alkalmazottak, akiknek már volt számítógépes tapasztalatuk. A napilapok, periodikák látványa nagyot zuhant, de ez nem érdekelt senkit. Sok volt a képzett tervezőművész, de a tervezési feladat nem jutott el hozzájuk. Magam négyszer alakítottam át, szervezettem, építettem újra a klientúrám, hogy működésképes maradjon a műtermem. De ismétlem, ezen a területen volt és van munkalehetőség. Ötödször már nem tenném, mert nem tetszik az a felületes, magát és a céget komolyan venni nem képes megrendelői attitűd, hogy minden holnapra legyen készen. Hol van itt a tervezés, a kutatás, a munka kiérlelésének lehetősége és igénye? Pizzafutárnak nem lennék jó!

Nehezen mondom ki, de a jelenkor hazai piaci igényeihez mérten túl sok egyetemi diplomával rendelkező tervezőt képezünk. Persze a képzések nagyobb része fizetős, tehát saját felelősségre megy a dolog. Egyre több egyetem indít művészeti kart, az éves diplomázók száma egyre nő, és utána bekerülnek egy stúdióba, ahol legtöbbször nem a képzettségüknek megfelelő, hanem operátori munkát végeznek, vagy kimennek külföldre. A piacot uraló multinacionális cégek otthon terveztet-

nek, vagy ott, ahol a legnagyobb a piacuk, a különböző országokban működő leányvállalatok csak alkalmazzák ezeket a terveket, mondjuk „magyarítják” a szöveget. Ehhez sem kell diplomás tervező.

Támogatott művek az iparművészetben című kiállítás (részlet)

Sponsored Works in Applied Arts (exhibition photo)

Fotó: Alapfy László

– *Az iparművészet területén talán az is különbséget teremt, hogy egy tervezőgrafikus bizonyára nem csinál a saját kedvére emblémákat, mint ahogy egy belsőépítész sem önkifejezésként készít terveket. De úgy képzelem, hogy egy keramikusnak akkor is dolgozik a keze, ha épp nincs megrendelése, tehát kicsit úgy működik, mint egy képzőművész.*

Támogatott művek az iparművészetben című kiállítás (részlet) | Sponsored Works in Applied Arts (exhibition photo)

Fotó: Alapfy László

– Már ez sem biztos, hogy igaz. Itt van például a Magyar Plakát Társaság. Az alkalmazott grafikának talán a leglátványosabb produkciója a plakát. De mára olyan médiumok váltak meghatározóvá, melyek elhomályosítják ezt a műfajt. A hagyományos méretű, B1-es plakát már nem állít meg senkit az általános rohanásban és utcazajban. Jelentőségét veszítette, belső kiállítási teretekbe menekült. A Magyar Plakát Társaság, mely elhárította, hogy megmenti a plakátot, önmagának hirdet programot, egyeztetett témákra készítenek a társaság művészei plakátokat, ezekből kiállításokat szerveznek. Alkalmazott vagy autonóm művészet? A plakátművészet lényege, hogy a hirdetni kívánt témát utcatávtatban egy szempillantásra, figyelemfelhívóan a tudunkra adja. Benne van a megbízóval való együttműködés, néha vita, a meggyőző szakmai érvelés képessége, a kötelező szövegtartalom megjelenítése, a verbális és vizuális üzenet harmóniája. De egy kiállításra készülő plakátnál nincs szükség efféle kompromisszumra, így általában el is tűnik róla minden szükségtelen elem, ami a látványt zavarja.

A bútortervező is tervez magának bútort, el is készíti, elviszi egy kiállításra, a képét felteszi az internetre, és várja az érdeklődést, hogy kis vagy nagy szériás terméké válhasson. A gobelinesek is szorgalmasan dolgoznak, a maguk öröme, mert hajtja őket valami belső kényszer. Ha elkészül a mű, vár a vevőre vagy egy kiállítási alkalomra. Mert igaza van: mint egy földrengésnél, mára elcsúsztak a korábbi rögzült rétegek, kialakultak afféle köztes területek, amelyek technikájuk, anyagfelhasználásuk alapján az iparművészetből indulnak ki, de a látvány tekintetében már autonóm képzőművészetnek tekinthetők.

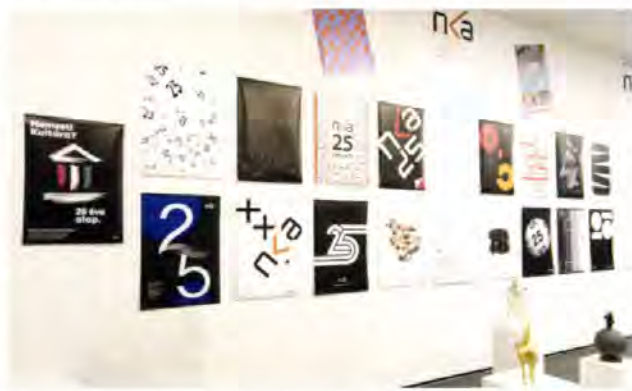
Az üvegművészetben is találunk erre példákat. A hidegen megmunkált üveg területén, ahol a síklapok rétegei közé vagy különböző fóliákat tesznek, vagy a vegytan boszorkánykonyhájában kezelik a felületet, nagyon átgondolt, megtervezett, izgalmas látványt adó,

Támogatott művek az iparművészetben című kiállítás (részlet)
Sponsored Works in Applied Arts (exhibition photo)
Fotó: Álaply László

fényhatásokra alapított üvegtárgyak, üvegszobrok születnek. Figyelmes, aprólékos csiszolással kapják meg végső formájukat. A műfaj a reneszánszát éli, tehetséges alkotók sorával rendezik meg kiállításait, melyek sikeresek, látványosak, és ez a vásárlások számában is megmutatkozik.

Az üveg másik megjelenése, a szabadon alakított melegüveg is figyelemre méltó művekkel vonja magára a figyelmet. Az NKA pécsi jubileumi kiállításán a bárdudvarnoki alkotótelep üvegyűjteményének egy részét is bemutattuk.

Támogatott művek az iparművészetben című kiállítás (részlet)
Sponsored Works in Applied Arts (exhibition photo)
Fotó: Álaply László

– Az Iparművészet Kollégiumában beszélgetnek, vitatkoznak arról, hogy milyen területeket érdemes támogatni?

– Nem. Bennünket csak a pályázatra beadott munkák érdekelnek. A kollégiumban két éven keresztül talán tíznél kevesebb volt az elutasított pályázatok száma, pedig a tavaszi alkotói pályázatok mindig kétszáz körüliek. Nagyon odafigyelünk két dologra. Egyrészt a pályázatban szereplő művek minőségére, másrészt arra, hogy szélesíteni tudjuk a pályázók körét. Ezért vezettük be például azt, hogy csak kétévenként lehet alkotói pályázatra jelentkezni. Ki akartuk szűrni azt a gyakorlatot, hogy az alkotók egyfajta automatizmusnak tekintsék az NKA támogatását.

Már van rengeteg nagyon tehetséges fiatal, akik nemcsak az NKA-ban gondolkodnak, hanem másféle támogatási lehetőséget keresnek. Összeállnak hárman-négyen, létrehoznak egy kollektívát, azt felteszik az internetre, keresik, és legtöbbször meg is találják a szponzort. Mert vannak finanszírozók, akik üzletet látnak a tervekben, és bizonyos limitált darabszámokat rendelnek belőlük. De rendeznek akciókat is, például a Bartók Béla úton a fiatalok workshopokat csinálnak, együttműködnek az utca galériáival, árusítanak, kiállításokat szerveznek, standokat állítanak. Ezeket a kezdeményezéseket és akciókat is támogatjuk.

– Az alkotói támogatások mellett fontos pályázati téma az Iparművészet Kollégiumában az egyéni és csoportos kiállítások támogatása.

– Főleg az országos, a periodikusan visszatérő kiállításokat, biennálékat, triennálékat, quadriennálékat támogatjuk. A keramikusok tavaly produkáltak egy olyan évet, hogy egyszerre volt biennáléjuk, triennáléjuk és quadriennáléjuk. Ez nekem már lottókombinációnak tűnt. Emellett szerveztek még két nemzetközi és hazai konferenciát, szimpóziumot. Mi, grafikusok, kicsit irigykedve figyeljük őket, mert sok év alatt tudatosan kimunkált kapcsolatokat építettek ki. Mi csak most kezdjük ezt. Óvatosan zsilipelve tervezzük nemzetközivé tenni, megnyitni a kiállításainkat, előbb egy-két országot meghívni, azután növelni a számot annyira, amennyit szervezésben és finanszírozásban elbírnak.

Támogatott művek az iparművészetben című kiállítás (részlet)
Sponsored Works in Applied Arts (exhibition photo)
Fotó: Alapfy László

1978-ban indult útjára a Békéscsabai Alkalmazott Grafikai Biennálé, 1992 óta Országos Tervezőgrafikai Biennálé. Nagy baj volna, ha negyven év folyamata után megszakadna ez a kiállításorozat. Ezért is javasoltam, hogy próbálkozzunk jobban gazdálkodni a lehetőségekkel és az idővel. Felvettem azt, hogy a biennáléből csináljunk triennálét, háromévente rendezzük meg: anyagilag is jobban levegőhöz jutnánk, és nagyobb volna a merítés, nem ismétlődnének több egyidejű kiállításokon ugyanazon munkák. A tervezőgrafikának ezzel szinte egy időben és évente van két másik nagyszabású kiállítása: az egyik az Aranyrajzszög kiállítás és díj, a másik a Graphifest, a Magyar Tervezőgrafikusok és Tipográfusok Társaságának rendezvénye. Az idén – és ezt is támogatta a kollégium – már második alkalommal rendezzük meg a PosterFestet, ahol a plakát áll a középpontban. Már a két évvel ezelőtti rendezvényre is negyven jelentős külföldi alkotót hívtunk meg, a zsűri elnöke egy világhírű francia grafikusművész volt, és

amikor ez szárnyra kapott, azonnal nemzetközi híre támadt a Facebookon a plakátfesztiválnak. Ezt a rendezvényt az ELTE Gömb Aulájában sikerült megrendezni, ahol naponta kétezer diák halad keresztül. Nekünk az az érdekünk, hogy ne zárjuk be magunkat, hanem mutassuk meg a világnak, hogy mit tudunk. Amikor a kiállításon felnéztem a falakra, akkor világosan látszott, hogy a kiválasztott külföldi és a magyar anyag között nincs minőségi különbség. Volt tavaly két másik támogatási lehetőségünk is, az egyik a magyar iparművészet külföldi népszerűsítésére irányult, a másik pedig a digitalizáció fejlesztésére.

– Szerintem fontos lenne az iparművészet hazai népszerűsítése is. Hogy látja, mennyire ismertek a vezető magyar iparművészek?

– Mondjam erre azt, hogy a sajtó részéről minimális az érdeklődés a munkánk iránt? Hiába vannak a jobbnál jobb kiállítások, amikről sokáig beszélnek is a szakmában, nem nagyon írnak róluk az újságok. Említhetem a Műcsarnokban megrendezett Nemzeti Szalonok példáját is. Nagyon óvatos vagyok, amikor azt mondom, hogy a legrangosabb nemzetközi kiállításokhoz képest is egy Nemzeti Szalon minimálisan megtízszerezi vagy meghússzozozza a látogatottságot. Azelőtt a magyar művészek néhány kivétellel ki voltak zárva a Műcsarnokból. Most egymás után rendezzük a Nemzeti Szalonokat, az építészeti szalon kezdte, aztán a képzőművészeti, a fotó- és médiaművészeti, az iparművészeti szalon következett, és idén volt a Népművészeti Nemzeti Szalon. Nagyon kihúzó magam, mert Scherer Józseffel ketten voltunk az iparművészeti és tervezőművészeti szalon kurátorai és rendezői, ami 27 ezres nézőszámot hozott. Ez nagyon magas szám.

Támogatott művek az iparművészetben című kiállítás (részlet)
Sponsored Works in Applied Arts (exhibition photo)
Fotó: Alapfy László

Fontos ezt eredményként kiemelni, miközben én óvatosan, a realitásokat figyelembe véve kezelem ezt a számat. Ezt a magas látogatószámot kedvezően befolyásolta az, hogy az iparművészet sok műfajú. A látogatók megtalálhatták a kiállításon azokat a területeket, melyek a legjobban érdekelték. Voltak, akiket az ékszerek, másokat az öltözékek vagy az órák érdekeltek, és voltak olyanok is, akiket a járműtervezés, az autók, hajók, kerékpárok, vagy a sporteszközök.

Az iparművészetnek egy érdekes, korszerű területe a járműtervezés. A MOME-n világcégekkel közösen futnak ilyen projektek. Tehetséges fiatal tervezőink dolgoznak a Mercedesnél, buszok, teherautók tervei mellett a nálunk gyártott B típusú Mercedes kialakítása is magyar tervező munkája. A szalonon az innováció keretében bemutatunk egy olyan Volkswagen terveit, amely csak évek múlva jön ki a piacra, és magyar tervezők munkája. A közönségnek fogalma sincs arról, hogy Magyarországon ugyanolyan egyedi órákat terveznek – a legkisebb alkatrésztől a teljes szerkezetiig, tokig –, és ugyanolyan gondosan meg is csinálják ezeket, mint a svájciak. Ezek méregdrága egyedi termékek, akár csak az a töltőtoll, amelyet egy olasz cég forgalmaz, és amelyet egy kollégánk tervei és világszabadalma keltettek életre. Olaszországba tengeri sporthajókat, Svájcba sicipöket, Franciaországba bútorokat, az Egyesült Arab Emírátságba reptéri ülőbútorokat – és még sorolni lehetne, miket és hová – terveznek és állítanak elő fiatal tervezőink. Persze nem szabad léptéket téveszteni. Ezek a fiatalok tehetségesek, de arányukban nincsenek sokan.

Támogatott művek az iparművészetben című kiállítás (részlet)
Sponsored Works in Applied Arts (exhibition photo)
Fotó: Álapfy László

A kerámia területéről is megnevezhetnék kitűnő művészeket, akiket Amerikától Kínáig ismernek. Ezek a művészek nem arról panaszkodnak, hogy hiába dolgoznak, mert nem tudják eladni a munkáikat. Volt ötletük,

felépítettek egy termékcsaládot, és megteremtették annak a piacát. Ahhoz, hogy egy iparművész sikeres legyen, meg tudjon állni a lábán, sokféle képességre van szüksége. Tudnia kell saját magát menedzselnie.

Támogatott művek az iparművészetben című kiállítás (részlet)
Sponsored Works in Applied Arts (exhibition photo)
Fotó: Magyar Iparművészet

– Azt érzem, hogy minden szakmának megvannak a belső értékei, de a szakmai körökön túl viszonylag kevés alkotó válik ismertté. Én például nem tudtam, hogy ön tervezte a Magyar Hirdető közismert emblémáját. De a kiállításának képeit nézegetve rengeteg ismerős grafikát láttam, amiről szintén nem tudtam, hogy az ön nevéhez kapcsolódik. Nem sajnálja, hogy ismerjük az emblémákat, de nem ismerjük a tervezőjüket?

– Az alkalmazott művészeteknek ez az egyik sajátossága. Igen, ez egy ilyen névtelen szakma. A Magyar Hirdető emblémáját 1975-ben terveztem, 43 éve. Mindig azt mondtam, hogy egy emblémát az örökkévalóságnak készítünk. Ez már tényleg annak tűnik. Én például nagyon hosszú ideig tiltakoztam az ellen, hogy a magam munkáiból egyéni kiállítást csináljak. Természetesen a biennálékon, csoportos bemutatókon részt vettem, de minden egyéni felkérést elutasítottam. Nagyon sokáig gyözködött egy művészettörténész hölgy, hogy szükség lenne egyéni tárlatra is. Azt válaszoltam neki, hogy minek és kinek mutogatnám a munkáimat, hisz mindegyik el van adva, a megrendelőre és rám tartozik a dolog. De aztán beadtam a derekamat, az első kiállításomon ott volt a szakma, és sokan rácsodálkoztak, hogy a sokak által ismert jelképeket én csináltam. Keveset tudunk egymásról.

– Visszatérve az NKA-ra: mekkora keretből gazdálkodik az Iparművészet Kollégiuma?

– 250 millió körül van, a kiegészítésekkel, mindennel együtt 300 millió körüli támogatást ítéltünk meg tavaly.

– Ez kevés vagy éppen elég?

– Se ezt, se azt nem lehet mondani. Egyszerűen kiszámíthatatlanok az évenként jelentkező igények. Volt olyan év, amikor elég volt, és volt olyan év, amikor egyszerre rendeztek számos fontos kiállítást, szakmai rendezvényt; akkor több pénzre lett volna szükség.

– Van-e olyan terület, amire szívesen kiírnának pályázatot, de eddig nem volt rá lehetőségük?

– Ezt minden évben újragondoljuk. Amikor meghirdetjük a tavaszi pályázatokat, akkor átnézzük, hogy van-e olyan szempont, amivel ki kéne egészíteni a kiírásokat, vagy esetleg olyan, amit el kellene hagyni. De olyannyira rá vannak építve az iparművészet területére a pályázati kiírások, hogy nagyobb korrekciókra nincs szükség. Úgy tűnik, hogy jól működik a rendszer. Kora tavasszal írjuk ki az alkotói pályázatokat, a csoportos kiállítások, biennálék pályázati lehetőségeit, az alkotótelepek, a szimpóziumok rendezésére lehetőséget adó pályázatokat, a nemzetközi művészeti szervezetek tagsági díjainak rendezésére szolgáló pályázatokat, a mű-

vészeti írói pályázati összegek kereteit, az egyetemek oktatási feladatain túlmutató rendezvényeinek szervezésére, lebonyolítására fordítható lehetőségeket. Összel az országos gyűjtőkörrel rendelkező intézmények gyűjteménygyarapítási pályázatai mellett az egyesületek, intézmények eszközfelkészítési lehetőségeit támogatjuk.

– Ön mikor találkozott az NKA-val?

– Én életemben soha semmire nem pályáztam, mindent megcsináltam saját magam. Mielőtt a kuratóriumba kerültem volna, előtte 18 évig a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének Iparművészeti Tagozatát vezettem, ezzel is kizártam magam a pályázatokból, mert összeférhetetlen.

Bár nem pályáztam, azért az NKA-ról tudtam. A pécsi jubileumi kiállításra meghívtam Fekete Györgyöt, az MMA tiszteletbeli elnökét, aki kulturális helyettes államtitkárként 25 évvel ezelőtt kitalálta és létrehozta az NKA-t. Érdekes lehet, hogy ennyi év távlatából a létrehozó hogyan látja ezt a történetet. Az NKA – mint a legnagyobb kultúrátámogatási szervezet – nélkül bizto-

Támogatott művek az iparművészetben című kiállítás (részlet) | Sponsored Works in Applied Arts (exhibition photo)

Fotó: Alapfy László

san kijelenthető, hogy a mai közgyűjteményekben lévő, különböző hazai és nemzetközi kiállításokon látható művészeti alkotásoknak csak töredéke jöhetett volna létre, szegényebbek lennének nemzetközi kapcsolataink.

Támogatott művek az iparművészetben című kiállítás (részlet)

Sponsored Works in Applied Arts (exhibition photo)

Fotó: Alapfy László

– *Hogyan lett kurátor?*

– Felkérésre. Az MMA elnöksége összeállított egy névsort a művészeti tagozatok kurátorainak javaslatával, a szakminiszter is mint az NKA elnöke, és a művészeti szervezetek is megtették a javasolataikat. Ezekből a je-

löltekből állt össze a kurátorok névsora. Csak a miniszter felkérő leveléből értesültem, hogy az Iparművészet Kollégiumának vezetésére is megbízást kaptam két évre, amit azután meghosszabbítottak.

– *De azért nem bánta meg, gondolom.*

– Nem bántam meg, de ebben nagyon nagy részük van a kollégáknak. Gyakorlott, nagy tapasztalattal rendelkező kurátortársakkal az említett két szakértő hiányát is át tudjuk hidalni. Vitára okot adó esetekben lehetőségünk lenne külső szakértőket is igénybe venni. Vannak mosolygós szóváltások, mert érthető, hogy mindenki harcol a maga területének lehetőségeiért, de mindenki megérti és tolerálja a másik művészeti ág céljait is. Jó a kollégium szelleme, így igazi konfliktusok még nem voltak közöttünk.

SÁNDOR L. István
kritikus, lapszerkesztő

A beszélgetés a *Minőség, érték, mecenatúra – 25 éves a Nemzeti Kulturális Alap* című kiadványban (Nemzeti Kulturális Alap, Budapest, 2018) a 41–47. oldalon megjelent interjú átdolgozott, aktualizált változata.

AZ NKA IPARMŰVÉSZET KOLLÉGIUMÁNAK TÁMOGATÁSA 2013–2018*

Év	Beérkezett pályázat (db)	Támogatott pályázat (db)	Igényelt támogatás (Ft)	Támogatott pályázatok igénye (Ft)	Megítélt támogatás (Ft)
2013	205	123	318 754 824	219 417 660	145 611 905
2014	219	88	347 145 273	169 154 643	82 900 700
2015	195	98	277 878 341	177 055 503	95 226 365
2016	185	170	287 133 415	269 389 306	170 248 879
2017	227	203	456 445 870	407 196 824	307 011 789
2018	237	197	371 558 492	307 135 784	194 440 976
ÖSSZESEN	1 268	879	2 058 916 215	1 549 349 720	995 440 614

* Megjelent a *Minőség, érték, mecenatúra – 25 éves a Nemzeti Kulturális Alap* című kiadvány 44. oldalán. NKA Igazgatósága, Budapest, 2018. A 2018-as adatok részadatok.

Virtuális kiállítás

VÁLOGATÁS A MAGYAR IPARMŰVÉSZET
JUBILEUMÁNAK TISZTELETÉRE

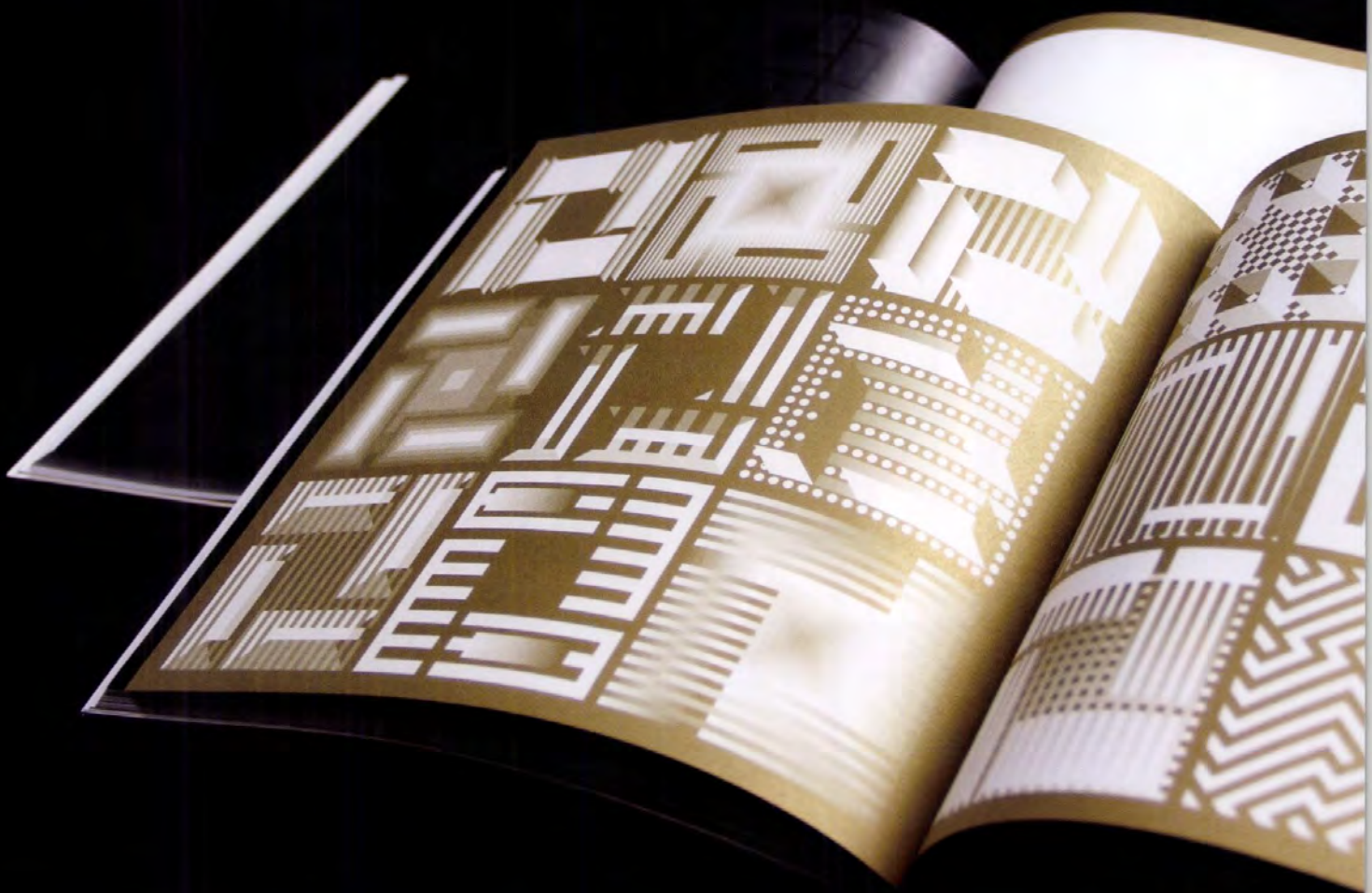
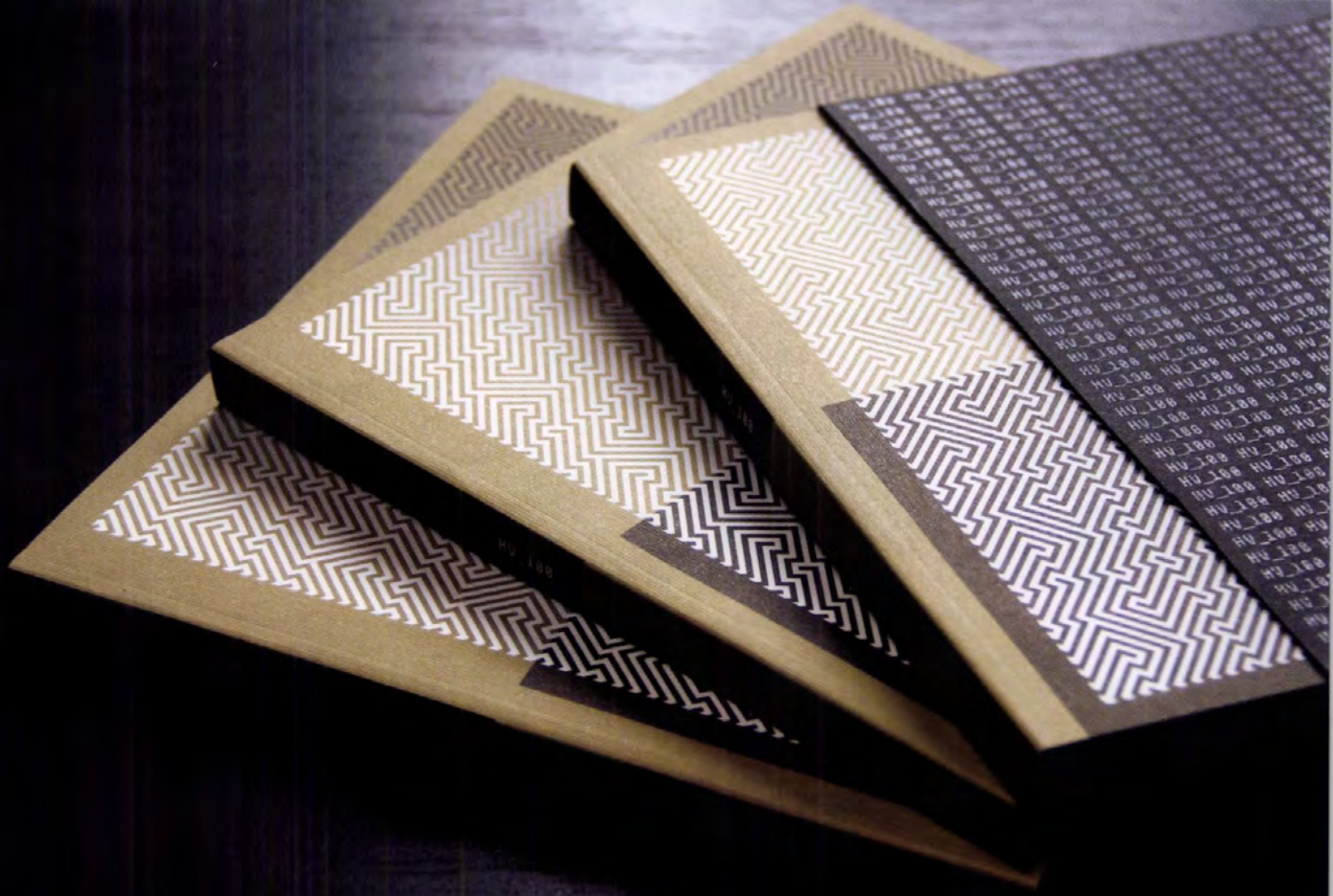
BORKOVICS Péter: Genesis | Péter BORKOVICS: Genesis | 2017

A budapesti Centrál Színház előcsarnoka (részlet). Rekonstrukció: BENSON Marcell
 Lobby of the Centrál Theatre, Budapest (detail). Reconstruction: Marcell BENSON | 2016
 Fotó: Batár Zsolt

BOHUS Áron: Pro Traditione érem | Áron BOHUS: Pro Traditione. Medal | 2007
 Fotó: Sulyok Miklós

JANCSÓ Áron: Digitális kalligráfia | Áron JANCSÓ: Digital calligraphy | 2013

◀ BALLA Dóra: HV_100 könyv | Dóra BALLA: HV_100. Book | 2016
Fotó: Balla Dóra

JUHÁSZ Ádám, Adamlamp: Ellipse lámpák | Ádám JUHÁSZ, Adamlamp: 'Ellipse' lights | 2016

Örökmécses (17. század).
Restaurálta: VARGA Péter
Sanctuary lamp (17th century).
Restorer: Péter Varga
2009–2010
Fotó: Áment Gellért

SZENES István: A Dubaji Nemzetközi Repülőtér 3-as Termináljának business fogadótere (részlet)
István SZENES: Business lounge (detail). Terminal 3, Dubai International Airport | 2012

HEFKÓ Mihály: Rekonstruált műemléki épület interiőrje,
Budapest I., Táncsics Mihály utca 10.
Mihály HEFKÓ: Interior. Reconstructed historic listed building,
10 Táncsics Mihály Street, Budapest, I
2017
Fotó: Imre Balázs

LENKEI Balázs: A Stella Orientis vasúti kocsi interiőrje
Balázs LENKEI: Interior. 'Stella Orientis' railway carriage | 2015

SZÖNYI Anna: IDO pad | Anna SZÖNYI: 'IDO' bench | 2015
Fotó: 5th Cut Production

A budapesti Eiffel Palace homlokzata (részlet).
 Rekonstrukció: BALIGA Kornél
 Façade of the Eiffel Palace, Budapest (detail).
 Reconstruction: Kornél BALIGA
 2013

Fotó: Baliga Kornél

SZEKÉR Ferenc – HEPPEK Miklós: „Kas” tárgyalósziget,
 E.ON-irodaház (V17), Budapest XIII., Váci út 17.
 Ferenc SZEKÉR – Miklós HEPPEK: 'Hive' meeting 'island',
 E.ON Office Building (V17), 17 Váci Road, Budapest, XIII
 2017

Fotó: Bujnovszky Tamás

CSAVARGA Rózsa: Magánvilla úszómedencéje
 Rózsa CSAVARGA: Swimming pool of a private villa
 2015

Fotó: Darabos György

JAHODA Maja: Kis ravatalozó, Szabadhegyi új köztemető, Győr
 Maja JAHODA: Minor funeral hall,
 Szabadhegy New Public Cemetery, Győr
 2000

Fotó: MMA

SZENTGYÖRGYI Szandra, Sandraglass: }
 Függeszett lámpa magánvilla lépcsőházába
 Szandra SZENTGYÖRGYI, Sandraglass:
 Pendant light for the staircase of a private villa | 2017
 Fotó: Darabos György

JERMAKOV Katalin: Végtelen karkötő és gyűrű | Katalin JERMAKOV: Infinity. Bracelet and ring | 2006
Fotó: Onucsán Ete

BALOGH Gabriella: Az élet térben és időben, karkötő (részlet)
Gabriella BALOGH: Life in Space and Time. Bracelet (detail) | 2012
Fotó: Kelemen Gábor

BALVIN Nándor: UNI-HAN 02 hántológép
Nándor BALVIN: 'UNI-HAN 02' milling machine
2015
Fotó: Oravecz István

TERBE János: Karton Design bútor
 János TERBE: 'Cardboard Design' furniture
 2008–2015
 Fotó: Penkala Éva

SZIKSZAI László: SIXtematic komód
 László SZIKSZAI: 'SIXtematic' chest
 of drawers
 2003
 Fotó: Penkala Éva

NAGY Anna Nóra, Eperfa: Hegyvidék játékszett (részlet)
 Anna Nóra NAGY, Eperfa: 'Hillside forest' toy set (detail) | 2014
 Fotó: Veres Adám

HEGEDŰS Andrea: Lámpa,
Dunai nyugalom kollektió
Andrea HEGEDŰS: Lamp.
Danube Tranquillity collection
2014
Fotó: Csipes Antal

TÓTH Zoltán: Csecsebecse nyakék (részlet)
Zoltán TÓTH: 'Baublé' necklace (detail)
2013
Fotó: Varján András

ROZSNYAY Béla: Nautilus II. | Béla ROZSNYAY: Nautilus, II | 2013
Fotó: Sulyok Miklós

Díztőr az Esterházy-kincstár anyagából (16. század).
 Restaurálta: VARGA Noémi
 Ornamental dagger from the Esterházy Collection (16th century).
 Restorer: Noémi VARGA
 2007
 Fotó: Áment Gellért / Iparművészeti Múzeum

^
 SEREGI György: Lófej-plasztika
 György SEREGI: Horsehead. Sculptural work
 2000
 Fotó: Fekete István

◀ VÁRDAI Péter: TAG-Heuer Formula-1 karóra, koncepcióterv
 Péter VÁRDAI: 'TAG-Heuer' Formula-1 watch. Concept design
 2010

SCHUSZTER István: Gömbcsatos nyakék (részlet)
István SCHUSZTER: Necklace with spherical buckle (detail)
2018
Fotó: Schuszter István

FOGARASI B. László – SZÁZ Ákos:
Volkswagen I.D. konceptautó
László FOGARASI B. – Ákos SZÁZ:
Volkswagen I.D. concept car
2016
Fotó: VW AG

BOGÁNYI PIANO 2015

ÜVEGES Péter: Bogányi zongora | Péter ÜVEGES: Bogányi Piano | 2015
Fotó: Oravec István

KOROKNAI Máté, YT-Industries Research & Development:
Capra – karbon és alumínium enduro mountain bike
Máté KOROKNAI, YT-Industries Research & Development:
'Capra' carbon and aluminium enduro mountain bike | 2014
Fotó: Stefan Eigner / Lichtbildstelle

MEGYERI Gábor: Montegrappa töltőtoll
Gábor MEGYERI: 'Montegrappa' fountain pen | 2015
Fotó: Montegrappa

UNGÁR Fanni: PEAK lámpa | Fanni UNGÁR: 'PEAK' lamp | 2015
Fotó: Lugosi Ágnes

KOÓS Pál: Etalon Essence 10 high-end hangfal
Pál KOÓS: 'Etalon Essence 10' high-end speaker | 2007
Fotó: Mandéls Foto

HÚNFALVI András – LAUFER Ferenc, Flying Objects Design Stúdió: Picky tálalófigurák
András HÚNFALVI – Ferenc LAUFER, Flying Objects Design Studio: 'Picky' snack serving figurines | 2014

OBENDORFER Dávid: Sanlorenzo 52Steel yacht | Dávid OBENDORFER: 'Sanlorenzo 52Steel' yacht | 2015–2017
Fotó: Officina Italiana Design

CSEPREGI Sándor – NÁDAS Gergely,
Pelsoproject Kft. Hajótervező Mérnökiroda:
Gondola sétahajó
Sándor CSEPREGI – Gergely NÁDAS,
Pelsoproject Kft. Ship Design and Consultancy:
'Gondola' passenger ship
2017
Fotó: Kosztolicz Péter

SZÁSZ Zoltán: WIA 330 Professional elektromos jacht | Zoltán SZÁSZ: 'WIA 330 Professional' electric yacht | 2016
Fotó: Kékesi Donát

FELVIDÉKI András: Rákóczi kártya (részlet) | András FELVIDÉKI: Rákóczi Card (detail) | 2011

HORKAY István: A kékszakalú herceg vára, plakát
István HORKAY: Bluebeard's Castle. Poster | 2016

DEMÉNY Rozsi: Typo plakátsorozat – Versplakát
Rozsi DEMÉNY: Typo poster series – Poem poster | 2016

REMSEY Dávid: Zazil, a feltaláló. Illusztráció Borbáth Péter Sündör és Niru
– Sündör nyomában című mesekönyvéhez (Csimota Könyvkiadó, 2015)
Dávid REMSEY: Zazil, the Inventor. Illustration to Péter Borbáth's storybook Sündör and Niru
– In the Footsteps of Sündör (Csimota Publishing House, 2015) | 2015

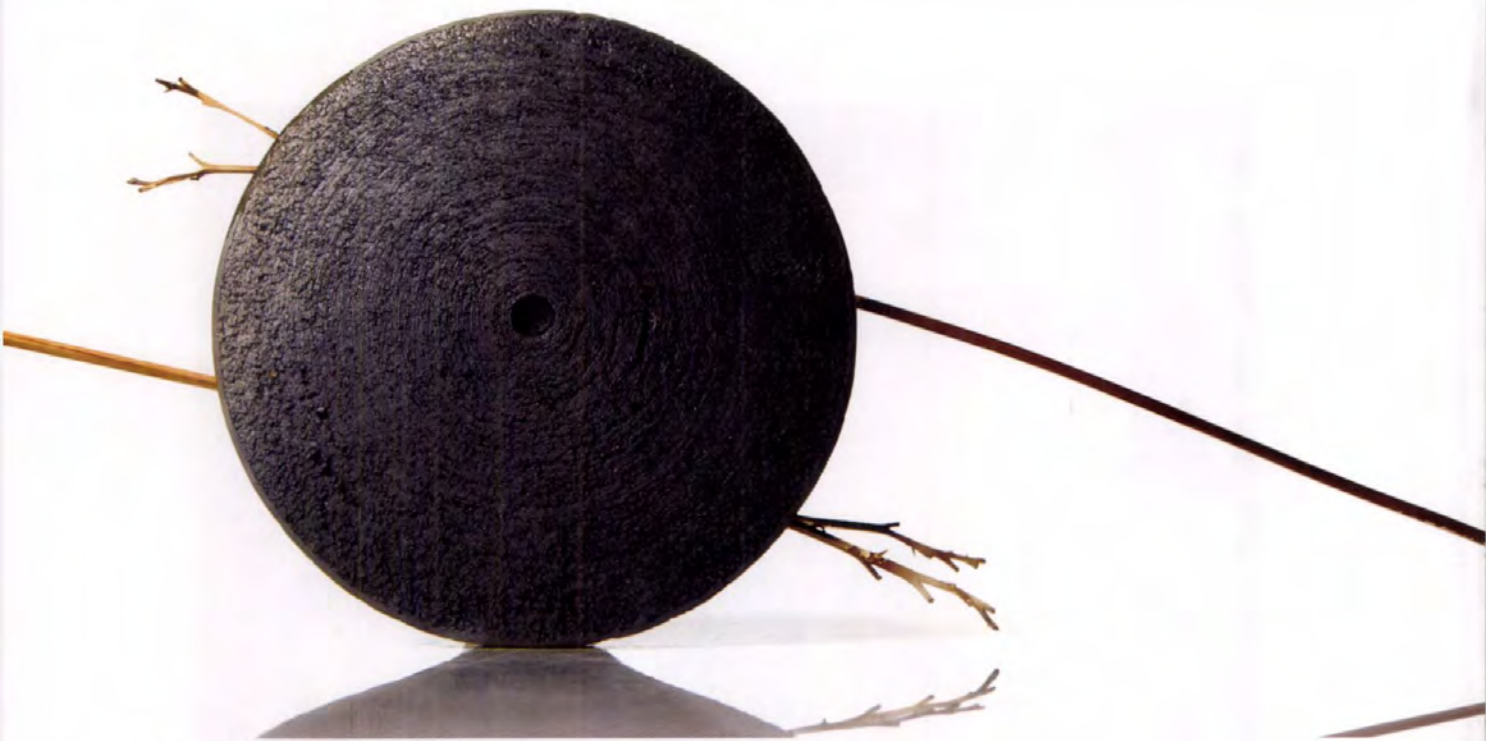
KUBINYI Anna: Tenger | Anna KUBINYI: Sea | 1992
Fotó: Fényes Gábor

LÁNG-MITICZKY Katalin: ...és beleremegett a föld... | Katalin LÁNG-MITICZKY: ...and the Earth trembled... | 2013
Fotó: Penkala Éva

NAGY Judit: Hinta – Vörös bordúros madarak
Judit NAGY: Swing – Birds with Red Bordure | 2003
Fotó: Alapfy László

KONTOR Enikő: Fű-fa-virág váza | Enikő KONTOR: Grass, Tree, Flower. Vase | 2014
Fotó: Kontor Enikő

P. BENKŐ Ilona: Lélekőrző edény II.
Ilona P. BENKŐ: Pot for Preserving the Soul, II
2012
Fotó: Lakatos Ábel

SIMON Zsolt József: Edényplasztikák
Zsolt József SIMON: Dish Sculptures
2015

SZEMEREKI Teréz: Hullámzó formák A, B, C
Teréz SZEMEREKI: Waving Forms A, B, C
2008
Fotó: Nánai Csaba

SZILÁGYI Csilla: Glaffé poharak
Csilla SZILÁGYI: 'Glaffé' glasses
2015

Fotó: Gyócsi Tamás

NÉMA Júlia: Kalaptányér
a budapesti Olimpia étterem részére
Júlia NÉMA: Soup plate
for the Olimpia Restaurant, Budapest
2011

Fotó: Pintér Árpád

SMETANA Ágnes: Tulipánok, váza
Ágnes SMETANA: Tulips. Vase
2016

Fotó: Regős Bence

MELCHER Mihály: Összefonódás
Mihály MELCHER: Interlacement
2014

T. SURÁNYI Anna: Doboz, Fatime sorozat
Anna T. SURÁNYI: Box from the Fatime series
2002

Fotó: Füzsi István

LACZÁK Géza: Osztódás
Géza LACZÁK: Division
2013

Fotó: Laczák Géza

VARGA Erika: Romani Design Spring/Summer Wanderers of The Worlds 2017-es kollekció
Erika VARGA: Romani Design Spring/Summer 2017 'Wanderers of the Worlds' collection 2016

Fotó: Imre Barna

BEIN Klára: Öltözék, SZÍN-JÁTÉK tisztaselyem kollekció
Klára BEIN: 'COLOUR GAME' pure silk attire collection | 2009
Fotó: M. Fodor Éva

FÖLDI Kinga: Víz No. 1
Kinga FÖLDI: 'Water', No. 1 | 2008
Fotó: Páholy Fotóstúdió

BRINKUS-VÁNDOR Kata: ÉDEN, plasztikus, világító LED-es szőnyeg (részlet) | Kata BRINKUS-VÁNDOR: 'EDEN', plastic lighting rug with LEDs (detail) | 2008
Fotó: Rátki János

HARMATH Mihály: Szodalit cserépkályha
Mihály HARMATH: 'Sodalite' tile stove
2014–2015
Fotó: Harmath Mihály

REGŐS Anna: Flumen
Anna REGŐS: Flumen
2012
Fotó: Regős Benedek

KISS Ilona: Művészkönyv Petőfi Sándor A Dunán című költeményéhez
Ilona KISS: Artist Book to the poem On the Danube by Sándor Petőfi
2014

Fotó: Sulyok Miklós

SZABÓ Péter: Synthesis
Péter SZABÓ: Synthesis | 2016

Fotó: Vámos Csaba

ABONYI Alma: Bahiti lite, Phoenix RGB kollekcio
Alma ABONYI: 'Bahiti lite'. Phoenix RGB collection | 2015

Fotó: Halász Jácint

LUKÁCSI László: Színes üveglegyező
László LUKÁCSI: Coloured Glass Fan | 2014

Fotó: Peti Péter

MEIXNER Etelka: Cosier reggelizőkészlet
Etelka MEIXNER: 'Cosier' breakfast set | 2013

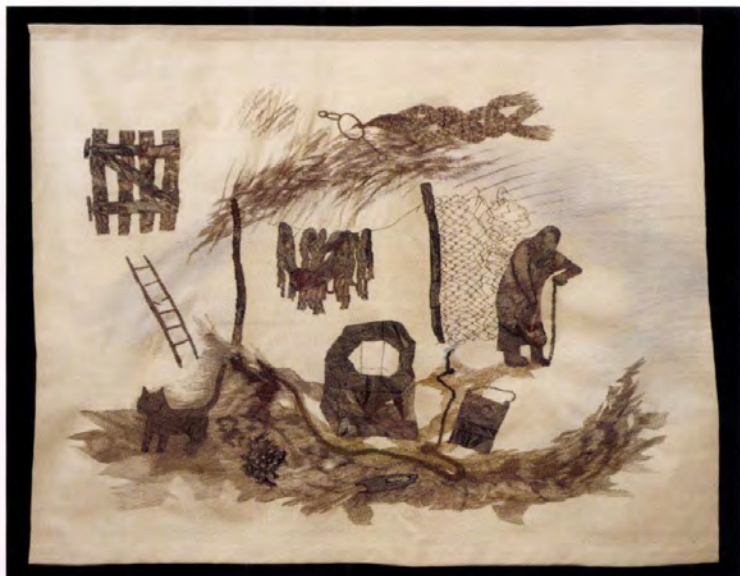
Fotó: Meixner Etelka

CSALA Zsuzsa: Ólomkristály poharak
Zsuzsa CSALA: Lead crystal glasses | 2006
Fotó: Hálmai Róbert

SANTÁK Judit: Úrvacsorakészlet a békásmegyeri evangélikus templomba. Kivitelezés: CSERVÁK Tamás
Judit SANTÁK: Communion set for the Lutheran Church at Békásmegyér. Manufacturer: Tamás CSERVÁK | 2006
Fotó: Oravecz István

HAUSER Beáta: Utazás
Beáta HAUSER: Journey
2002
Fotó: Áment Gellért

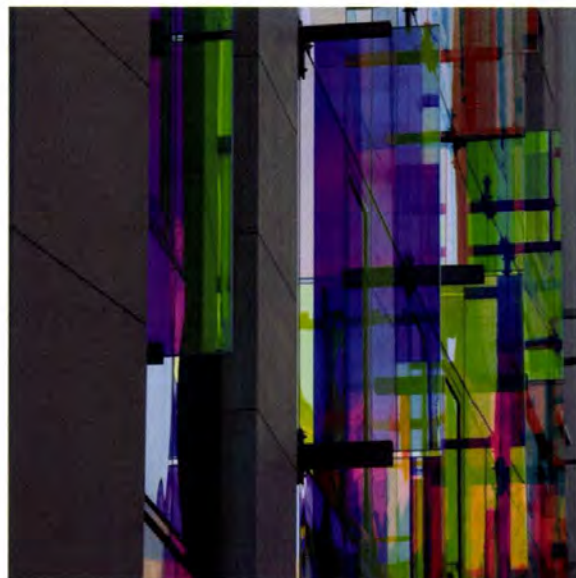

◀ MOLNÁR Imre: Fekete-piros kollekcio
Imre MOLNÁR: Black and Red Collection
2010
Fotó: Áment Gellért

CSIZMADIA Zsolt – SELJÁN Márk: Konténerkonyha, terv
Zsolt CSIZMADIA – Márk SELJÁN: Container kitchen. Design
2012
~

BALOGH Eleonóra: Homlokzati üveg (részlet),
Tópark lakópark, Biatorbágy
Eleonóra BALOGH: Façade glass (detail). Tópark
residential complex, Biatorbágy
2017

GÖBÖLYÓS Kristóf: Üzemi étterem interiőrje, Budapest XIII., Babér utca
Kristóf GÖBÖLYÓS: Interior. Factory canteen. Babér Street, Budapest, XIII
2016

Fotó: Göbolyós Kristóf

NAGY Márta: Alagútburkolat.
Garden – Homage to the Gardens of Delft
(részlet), Hamtunnel, Delft
Márta NAGY: Garden – Homage to the
Gardens of Delft. Tunnel covering
(detail), Hamtunnel, Delft
2013

Fotó: Nagy Márta

HELLO WOOD Studio: Fainstalláció (részlet), Bagatellini Café, MOM Park, Budapest
 HELLO WOOD Studio: Wood installation (detail), Bagatellini Café, MOM Park, Budapest
 2016

JUHÁSZ István: Levélszék
 István JUHÁSZ: Leaf Chair
 2010

SZÉN MOLNÁR Tamás: Óbudai lakás, terv
 Tamás SZÉN MOLNÁR: Flat at Óbuda. Design
 2017

VERECZKEY Szilvia: Tavaszi szellő
Szilvia VERECZKEY: Spring-breeze
2015

Fotó: M. Fodor Éva

MAFORM: Modulo autóbusz | MAFORM: 'Modulo' bus | 2014

SÁRVÁRY Katalin: Áthatások, variálható öltözkécsalád
 Katalin SÁRVÁRY: 'Interferences' variable attire collection | 2014
 Fotó: Alapfy László

MESTER Éva: A zene világa – Triptichon I.
 Éva MESTER: The World of Music – Triptych, II | 2012
 Fotó: Mester Éva – Kollmann Róbert

AMBRUS Éva – MÓRA Ágota – BIHARI Kristóf: Szökőkút, Budapest XIX., Wekerletelep, Kós Károly tér
 Éva AMBRUS – Ágota MÓRA – Kristóf BIHARI: Fountain, Kós Károly Square, Wekerle Estate, Budapest, XIX | 2010
 Fotó: Bihari Kristóf

PÜSPÖKI Apor: M-Line „Chicago” kandallókályha
 a Wamsler SE részére
 Apor PÜSPÖKI: M-Line “Chicago” fireplace
 for Wamsler SE | 2012
 Fotó: Wamsler SE

VÁSÁRHELYI János: Többfunkciós templomi pad
 a soproni Kecske-templomba, rendering
 János VÁSÁRHELYI: Multifunctional church pew
 for the Goat Church, Sopron (rendering) | 2012

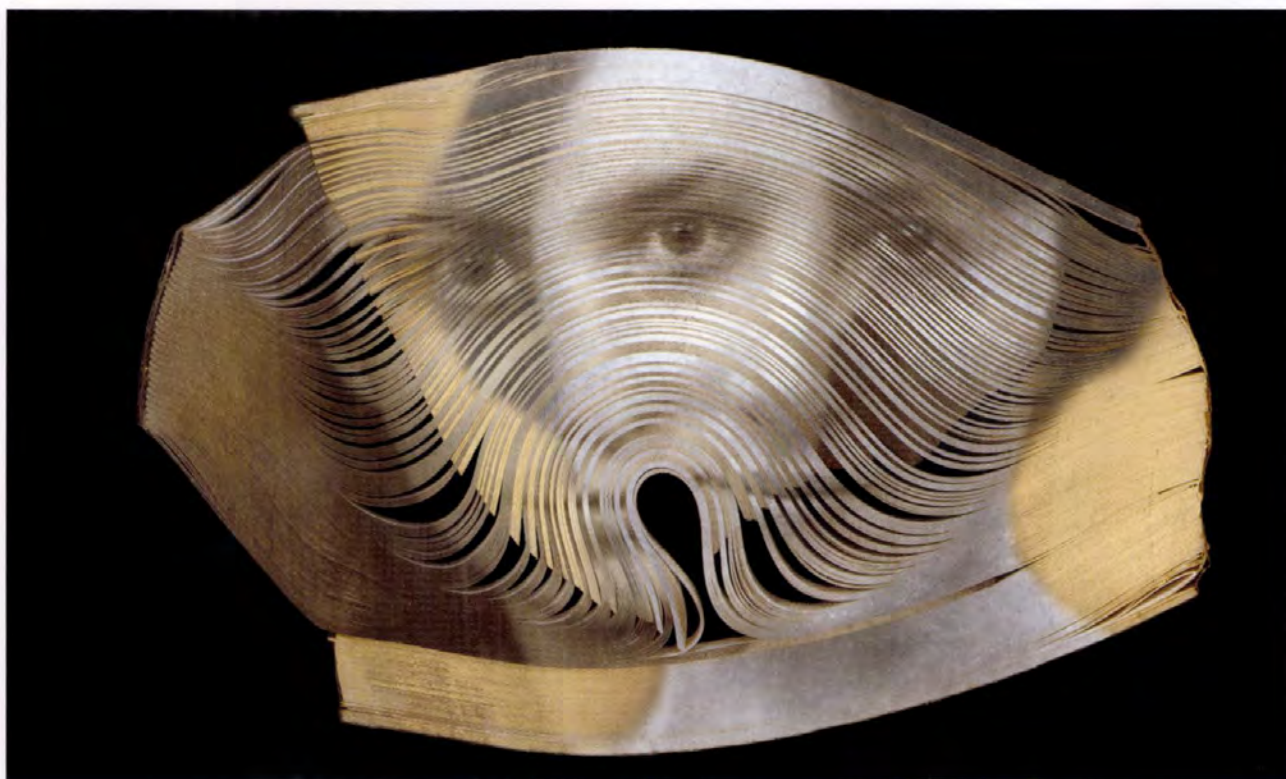
TAPOLCAI László: Bata Vortexx cipő, tervek
 László TAPOLCAI: Bata “Vortexx” shoe. Design | 2014

MAROSI Kriszta: Mai Matyó
 Kriszta MAROSI: 'Modern Matyó'.
 Collection inspired by Hungarian Matyó folkwear | 2006
 Fotó: Missetics Mátyás

FEHÉR Beatrix: CAMOU 2016. nyári kollekció
 Beatrix FEHÉR: 'CAMOU' 2016 summer collection | 2016
 Fotó: Tráj Alexandra

PATAKI Tibor: Anyakönyv | Tibor PATAKI: Mother-book | 2012

Összeállította: Fekete György, Scherer József, Simonffy Szilvia

A folyóirat e számában közölt reprodukciókhoz néhány esetben a gondos kutatás ellenére sem tudtuk az eredeti kép készítőjének nevét megadni. Kérésre egy későbbi lapszámunkban helyesbítünk, és a tiszteletdíjról sem feledkezünk meg. (A szerk.)

Hírek

Emigráns magyar művészek az 1956-os forradalomról – A Múcsarnokban (Budapest XIV. ker., Dózsa György út 37.) 2018. október 19-től 2019. január 6-ig látható kiállítás az országot annak idején kényszerűségből elhagyó, és külföldön alkotó 24 művész munkáiból.

Bódvalenke, a „festett falu” – A 200 lakost számláló zsákfaluban Pásztor Eszter kezdeményezésére az Európai Műhely Kulturális és Közművelődési Társaság európai roma művészeket kért fel a tűzfalak festésére. A vállalkozást a Magyar Református Szeretetszolgálat Közhasznú Alapítvány is támogatta. Így jött létre a világon egyedülálló szabadteri kiállítás, a szekőkkel díszített „festett falu” – melyet gyakran tévesen freskófalunak neveznek –, ahol a 2009-es kezdet óta 18 művész 33 bevakolt, száraz tűzfalra festett képe készült el. A képen az egyik ház oldalát díszítő munka.

Fotó: ingatlanbazar.hu

6van hatás – A Dobó István Vármúzeum 60 éve – 2018. október 16-án nyílt a jubileumi kiállítás, melyen a gazdag gyűjteményből válogatott tárgyakat hat tematika szerint mutatják be. (Eger, Vár köz 1.) A december 16-ig nyitva tartó tárlaton sok műtárgyat most láthat először a

közönség, többek között a 18. századi visontai sírból kivételes épségben előkerült férfidolmányt és -kalapot, valamint erdélyi és dunántúli népművészeti tárgyakat. Az elmúlt évek régészeti leletei közül kiemelkedik a szkíta fejedelemnő halomsírjának leletegyüttese, melyet Aldebrő határában tártak fel a múzeum régészei: aranyveretek, gyöngyök, orsógombok, bronz karkötők és egy vasnyeles bronztűkör maradványai kerültek elő a sírból.

1971. Párhuzamos különidők – A Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár és a tranzit.hu közös kiállítása két meghatározó művészgeneráció viszonyrendszeréről ad képet. A Templomtérben olyan művészek munkái láthatók, akik az ötvenes években a szocialista realizmus kívánalmaihoz igazodtak, majd a kultúrpolitika enyhülését követően művészileg továbbléphettek, modernizálódhattak. Az Oratóriumban pedig a hatvanas évek végén jelentkező művészemzedék mutatkozik be a 2018. október 13. és 2019. február 28. között látható tárlaton. (Budapest III. ker., Kiscelli u. 108.)

Isten | Nő – A Dévi-kultusz és a hagyományos női szerepek Indiában – A Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest VI. ker., Andrassy út 103.) a hindu istennő különböző megjelenési formáit mutatja be a 2018. május 11-én nyílt és 2019. január 6-án záruló tárlatán. A kiállított tárgyak túlnyomó többsége a múzeum indiai gyűjteményének anyagából származik, kiegészítve egy kortárs képzőművész, Abhisék Szingh munkáival, melyeknek középpontjában szintén az istennő alakja áll.

Tűzifából készült karácsonyfa – A Hello Wood építészeti és design-alkotócsoporthoz évek óta több helyen állít fel tűzifából hatalmas, fenyőt formázó építményt, melynek anyagát a karácsonyi ünnepek után a Magyar Máltai Szeretetszolgálat juttatja el a rászorulóknak. Idén Óbudán, Kőbányán és Kecskeméten látható majd munkájuk. A képen a 2017-es adventi vásáron Óbudán, a Fő téren felállított, 16 méter magas, 40 tonnányi tűzifából épített „karácsonyfa”.

Fotó: Nagy Franciska

Három tárlat a Vigadóban – Polgár Csaba képző- és iparművész *Jelhelyzetek* című emlékkiállítása 2018. november 7-től 2019. január 13-ig látogatható. – *A Lelkes család tárlata* 7 nemzedék 12 alkotójának munkáiból válogat. A festő, fotós, formatervező, belsőépítész, szobrász, kiadványtervező és könyvtervező művészek alkotásait 2018. november 29. és 2019. január 27. között tekinthetik meg az érdeklődők. – *Kókay Krisztina '75 – A vonal misztériuma* címmel a grafikus, textilművész szö-

vött falikárpitjait, textilre festett grafikáit, egyedi és sokszorosított rajzait mutatja be a tárlat 2018. december 1. és 2019. január 27. között. (Budapest V. ker., Vigadó tér 2.)

Nagy mennyiségű pénzermét, fegyvereket, használati tárgyak maradványait tárták fel a szentendrei Ferenczy Múzeumi Centrum (FMC) régészei Érdnél a Duna-parton. A leletek egy 18. század közepén elsüllyedt hajóról kerülhettek a folyóba. A Duna szokatlanul alacsony vízállása sok amatőrt csábított fémkeresőkkel a meder szárazra került szakaszaira, így bukkantak az értékes leletre. Az elsüllyedt hajót még keresik.

Az első világháború hősei – Alkalmi bélyegblokk kiadásával tiszteleg a Magyar Posta a világháború hősei előtt. A 2018. október 25-én bemutatott, 600 forint névértékű, sorszámzott blokkot Hefelle Glória grafikusművész tervei nyomán a Pénzjegynyomda készítette negyven ezer példányban.

Fotó: Magyar Posta

Megnyílt a felújított Szépművészeti Múzeum hároméves, teljes körű rekonstrukció után 2018. október 30-án. A második világháborúban jelentős károkat szenvedett, ezért csak raktárként használt impozáns Román Csarnok mintegy hetven restaurátor munkája nyomán a régi pompájában látható. A mélyföldszinti terek és a Román szárny nagy része, valamint az ott rendezett kiállítások nyíltak meg. Az összes állandó kiállítás 2019 közepétől lesz majd látogatható. (Budapest XIV. ker., Dózsa György út 41.)

A csengők királya... – a böszörményi csengő címmel nyílt állandó kiállítás a Hajdúsági Múzeumban. (Hajdúböszörmény, Kossuth Lajos u. 1.) A 2017. december 13-án, Luca napján nyílt tárlat a 19–20. században alkotó, híres Tisza Nagy csengőöntő dinasztia eredeti munkáit mutatja be. Az első teremben a rézöntés eszközei és archív fotók láthatók, a második helyiségben pedig a gazdag csengőgyűjtemény. A képen az egyik csengő a sok közül.

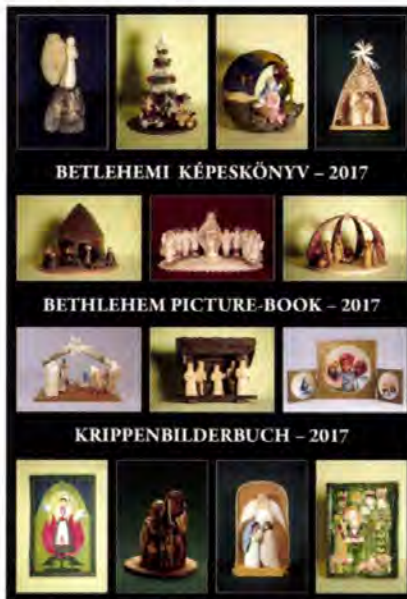
Fotó: hbmo.hu

Az első világháború befejezésének 100. évfordulója alkalmából két emlékmét bocsátott ki a Magyar Nemzeti Bank 2018. október 16-án. A 10 000 forint címletű ezüstérméből három ezer darab, a 2000 forint névértékű színesfém érméből tízezer darab készült Bitó Balázs ötvösművész tervei alapján.

Fotó: mnb.hu

25. betlehemijászol-pályázat – A Magyar Kézművességért Alapítvány (AMKA) idén is meghirdette karácsonyi pályázatát. A beérkezett alkotásokból két helyszínen rendeznek kiállítást 2018. november 19-től 2019. január 6-ig: Budapesten a Duna Palotában (V. ker., Zrínyi u. 5.) és Veszprémben a Szaléziánus Érsekségi Turisztikai Központban. (Vár u. 31.) A népművészek, iparművészek, hivatásos alkotók és lelkes amatőrök válogatott munkáiból rendezett tárlatok anyagát idén is reprezentatív alumban örökíti meg az AMKA. A képen a 2017-es kiadványuk címlapja.

Mesés bábok – bábos mesék. Arany János művei és a bábtechnikák címmel rendezett tárlatot a Petőfi Irodalmi Múzeum. (Budapest V. ker., Károlyi u. 16.) A 2018. szeptember 7-én nyílt kiállítás 2019. március 24-ig látogatható.

Kontrasztok/Pixelek – Pápai Livia és Tápai Nóra textilművészek kiállítása a Gödöllősz Fesztivál keretében nyílt meg 2018. október 20-án. A Gödöllői Iparművészeti Műhely alkotóházában, a GIM-házban (Körösfői u. 15–17.) rendezett tárlat 2019. január 31-ig látogatható.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

HUNGARIAN APPLIED ARTS

2018/8

FŐSZERKESZTŐ:

Simonffy Szilvia – művészettörténész

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Dávid Katalin – művészettörténész
Dvorszky Hedvig – művészettörténész
Ernyey Gyula – designer, szaktörténész
Fekete György – belsőépítész, iparművész
Feledy Balázs – művészetkritikus
Mascher Róbert – designer
Mezei Gábor – belsőépítész
Ritoók Pál – művészettörténész
Scherer József – designer
Schrammel Imre – keramikus
és porcelántervező

OLVASÓSZERKESZTŐ:

Antal Mariann

SZERKESZTŐK:

Szabó Emma Zsófia – művészettörténész
Veress Kinga – művészettörténész
Wehner Viola – művészettörténész

HÍRSZERKESZTŐ:

Nagy Franciska

FORDÍTÓ:

Mente Éva

FELELŐS KIADÓ:

Nemzeti Művészeti
és Kulturális Kapcsolatok Alapítványa

GAZDASÁGI VEZETŐ:

Anda Judit
Telefon: +36 20 299 0767

LAPALAPÍTÓK:

Fekete György
N. Dvorszky Hedvig
Schrammel Imre

SZERKESZTŐSÉG:

1034 Budapest, Kecse utca 25.
Telefon/fax/üzenetrögzítő: (+36 1) 400 7897
Adminisztrátor: Balogh Enikő
Fogadóóra: kedden 10-től 13.30 óráig
E-mail-cím: magyariparmuveszet@gmail.com
Honlap: www.magyar-iparmuveszet.hu

E szám lapzártája: 2018. november 9.

Arculatterv: Scherer József
Grafikai tervezés: Nagy Norbert
Nyomás: Pharma-Press Kft.

A folyóiratban közölt szövegek és fotók szerzői jogvédelem alatt állnak. Utánnomásuk, fénymásolóval való sokszorosításuk csak a kiadó előzetes hozzájárulásával engedélyezett.

ISSN 1217- 839X

Évente nyolcszor megjelenő folyóirat

Új folyam 25. – 2018/8 (december)

A MAGYAR IPARMŰVÉSZET AZ ALÁBBI MÚZEUMOKBAN, GALÉRIÁKBAN ÉS KÖNYVESBOLTOKBAN KAPHATÓ

Corvina Könyvesbolt (7621 Pécs, Széchenyi tér 8.)

Éghajlat könyves kávézó (1117 Budapest, Karinthy Frigyes út 9.)

FUGA Budapesti Építészeti Központ (1052 Budapest, Petőfi Sándor utca 5.)

Írók Boltja (1061 Budapest, Andrassy út 45.)

Műcsarnok (1146 Budapest, Dózsa György út 37.)

Palmetta Design és Textilművészeti Galéria

(1111 Budapest, Bartók Béla út 30.)

Tündéerkert Galéria és Közösségi Tér (1036 Budapest, Bécsi út 53–55.)

KÜLFÖLDÖN TERJESZTI:

Batthyány Kultur-Press Kft.

H–1014 Budapest, Szentháromság tér 6.

Tel.: (+36 1) 489 0120, (+36 1) 212 5303

A folyóirat korábbi példányai a szerkesztőségben megvásárolhatók.

Egy példány ára 1000 forint.

Előfizetési díja egy évre, 2019-re: 10 000 forint.

A lap előfizethető a Nemzeti Művészeti és Kulturális Kapcsolatok Alapítványa 10402166 -21629389-00000000 számlaszámán vagy a szerkesztőségtől kért postautalványon.

E számunk megjelenését
a Nemzeti Kulturális Alap Iparművészet Kollégiuma,
a Magyar Művészeti Akadémia
és a „Budapest Bank Budapestért” Alapítvány
támogatta.

MAGYAR

ÖRÖKSÉG

REMSEY Flóra: Ahogy nő II. | Flóra REMSEY: As It Grows, II | 2010

Fotó: Szesztay Csanád

